Массе а мехкий пролетареш, вlашагlкхета!

Сердало

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-Гlалгlай обкома,
Нохч-Гlалгlай АССР Лаккехьарча Советеи Министрий Советеи орган
(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газета арадувл 1923 шера денз ● ЕРА, 13 сентябрь, 1973 шу. ● № 110 (5371). Мах 2 кеп.

БОЛГАРСКИ КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТА ХЬАЛХАРЧА СЕКРЕТАРАГА, БОЛГАРЕ ХАЛКЪА РЕСПУБЛИКА ПАЧЧАХЬАЛКХЕН СОВЕТА ПРЕДСЕДАТЕЛАГА

новкъостага Тодор ЖИВКОВГА

БОЛГАРЕ ХАЛКЪА РЕСПУБЛИКА МИНИСТРИЙ СОВЕТА ПРЕДСЕДАТЕЛАГА

новкъостага Станко ТОДОРОВГА

г. СОФИЯ

Веза новкъост Живков!

Веза новкъост Тодоров!

Дог чlогlгlа айхаларца гlайпар аз социалистически болгарски народ Центральни комитет хьалхарча Республика паччахьалкхен докъазгlа дола совгlат — Болгаре Халкъа Республика Центральни комитет, — сайна йларех баь хоам а хlаьта йиттта цуница лика Турпал-гlай — сайна йларех баь хоам а хlаьта йиттта цуница лика Турпал-гlай — сайна йларех баь хоам а хlаьта йиттта цуница дувзаденна Болгарски коммунистически парте Центральни Комитето, НРБ Паччахьалкхен советон Министрий Советон сайта вежарашка лг тlара дайта дlайха нохчашал л. Дех аз шугlара, деза новкъостийн вежарийн, сийлахь совгlат сона даларех аз дег тlара оала баркал дlазнар. Коммунизм хьалъара тlаберзабаь Советски Союза Коммунистически парте чакхбоахача нахька данкха мах бархи из хьалланарг, тха партен Советски паччахьалкхенан. сийлахьвоккхача Ленина пасхетан кхоачанаг а деш, КПСС XXIV съезде ъоабалъэ, маншара Программа чакх а йоахаш, леррагlа дlахьош йоача маншар безача социалистически эрахьарча политика дакхха мах барг из хьалланарн лоархl аз цунах. Цу сийлахьча совгlатах аз лоархl дохаргдоаца. Хlара советски сага деча сеглара гарга дола советско-болгарски доттагlал, вайга тlехьаленна воай дашкара, дах дашкара, дах дай дашкара тlехьаленна кхачан социализма маьхха кlал кердача, бlарга па байнача гайпара бохьхача низдина тодаденен дола доттагlал вlашагlхоттадолийташ дола кхы цхьаьнха цхьа тешал а.

КПСС Центральни Комитета, СССР Лаккехьарча Совета Президиумен Министрий Советен цlерагlа аз дош ду шоана, новкъостий, Ленина партен котъаьнача социализма эгlара хьахаларча мехкон шоай социалистически вежарашцен цхьоагlонхошцен оагlун оагlох социалрасистан цар хьаллонцан хиларахи цог гlортолгга а еш, шоай леррагlча хьинарца, леррагlен халдагген социализмах коммунизмах гlулакх бахьан долаш, леррагlча халкъий парглато, кортамукъаке, прогресс бахьан долаш, дунен халкъаьнта юкъарча гlулаккашка майпар, кхетам, нийсъо'котъаьккхар духьа дlахо къовсам лоаттабергхиларах. Сай оагlонгахьара ала безам ба са шугlа, деза доттагlийн соратникаш, из сийлахь-докхха гlулакх котдаккхар духьа лоаттабева къовсама аз тай леррагlа низаш дlалургlакар.

Хlара денна кlоарг а дулда, тlа-тlа духьагlа тоа а дулда Советски Союзен Болгаре Халкъа Республикан халкъий докарздоаца доттагlаш!

Массаза а болат санна чlоагlен маьхха сердал санна бекратхен хийла советскин болгарскин коммунистий денале цхьоагlо!

Дег тlара лов сона вежарашца долча болгарски халкъо Георгий Димитрова сийлахьча парте хьалхленна социализм хьалъева керда докхкий толамаш дацар.

Дег тlара мархlа дохк аз шо, деза новкъостий.

Коммунистически моаршаца

Л. БРЕЖНЕВ.

1973 шера 11 сентябрь.

Л. И. БРЕЖНЕВА МУХАММЕД НАИМА—АФГАНИСТАНА РЕСПУБЛИКАНА КЕРТЕ ЛАТТАЧУ! КЪАЬСТТА

ВОЛА ВИКАЛ ТIАЗЦАР

11 сентябре Кlрыше Мухаммед Наим — Афганистана Республика паччахьалкхена керте латтачунг Премьер-Министрен Мухаммед Дауда къаьстта викал тlайпаг КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева.

Беседа ечa бар: афганскин оагlонгахьара — Афганистана Республика кхыча мехкашцара гlулакхий министра заместитель С. В. Абдулла, советски оагlонгахьара — СССР МИД Юкъерча Малгlбоалеп мехкий отдела заведующиш.

ХА ЗЕХЬА ЙОАЯЦ

Хьайбаш Iан эмалахь чусоцадь доаттадара кийчо еш къаьстта дика толамаш доах Гудермесски района «Дружба» колхоза къахьегlахкона. Гlожа доаькъар Iалашдара план 131 процент, цунах йол — 104 процент кхоачашъашъ цар. Хlаьта силос йоллара план 3000 тонн йолча хlаньке 3150 тонн гарга сллай, сенаж кийчъара план шозза тlехкхоачашъашъ.

Iалашдь деррига а доакъар дика да, хьайбаш латтарглолча моттигагта хьатlадеиад из.

Укх деношка доакъар тоъам боллаш Iалашдь дале а уж балхаш дlахо зеш бе колхозхой. Кlезигагlа дале а дъкан шерап ах шерап тоъам хиллал доакъар Iалашде лаьрхlад цар.

Шиъ хаиначъа колхозе мел йолла хьайбаш помещенеи а тоавай.

Х. МАГОМЕТОВ.

ХЬАЙБАЙ БОАХАМ ДЕГIАБОАГIА

Паччахьалкхенга еррига хьайбай продукташ йохкара хьалкъа боахама план хиналъ хьалха кхоачашъеш хьадоагlа тхо шу долалелча день, хlаьта 20 августа фуаш дохкара шера йолла плач а кхоачашъашъ оаха: тхи миллион фуъ деккад, хlаьта шу чакхдалалца 2,5 эзар кхы дохка лерхl. Дика дlадолаш хьайбай кхыйолча продукташ задани кхоачашъелгара а. Из деррига тха шlашtlехьдоал доякъина, скотникаца, коа тlара оалхлаьраш лелаберина хьинарг кхаьстгар бахьан долаш.

Къаьстта дика болх бу опыт йола специалист, коммунист Дегтярев Николай керте латтача коа тlара оалхазарца леладелча ферма Н. Гамаюнова, Н. Гурина, М. Чекман, хьабараш санна бола хьалхалда къаьсгlга шах чубогlаш йолча Доска тlа яькхай из коллектив.

Дика шlашtlехьбоаях шурий - товарни ферма болх шун заведующе коммуниста Н. Газиева. Ферма коллективо лаьрхlад дуг шера 200 тонн шура планал совгlа паччахьалкхенга йохка а хачал дукхха хьалха план кхоачашъе а.

Уж дехкараш кхоачашзе торо йолаш я ферма коллектив. Из бакъду дlадахача Iай доакъара кхоачам бо болларе а соахкарча шера тlехьхьарча кварталеи ухх шера хьалхарча ах шереи шура якккхара а из йохкара а план тха хьайбаш леладелаша тlехкхоачашгlъ хиларо. Паччахьалкхенга духьагlа шура йохкара гlулакх шlашtlехьдоакххача хана халдаиза теркам бу оаха боахама чурча гlулакхашта шура кlезигагlа дlазяхlтара. Цулухьа шурий товарность тха боахаме 90 процентал чухнахьа хилаш.

Хlара хьайбаш леладер ше де дезар фуд ховш, хьалхашка латта декхарап дика довзаш ва. Из ла хьайбай фермицкарча наха юкъера политически болх оаха лаьг на балитар, хlаьта кастаста итогаш а ешг социалистически яхь боараме лелаяр.

Хьайбай боахам дегlабоалабара бокхха лордъкан болаш да доахьара база чlогlгlан. Цулухьа «Доакъара — Гlаьгlан бола терам» яхача девнах болх а беш районе хьалха барашца болабелар тха колхозхой ухх шера доакъар Iаллашде. Ер шу долалуш оттайир оаха юкъарча хьайбашта мел эша доакъар кийчдара йола мероприятеп. Уж кхоачашъара оарцагlъяхар еррига тороваш, тlаберзабир колхозхой терким, шера йоаръжайр царна юкъе социалистически яхь. Масса хана а санна яхье хьалха латтарш а из шlашtlехьйоаккхъараш а коммунисташ ба. Хlанзлелха оаха Iашдаь доакъар шера кхоачамкиллал да. Кийчъяй 6 эзар тонн сенаж. 4 эзар тонн хьажкий силос, шlашка теха дlаоттадаь 4 эзар тонн ча, хьайбай фермаша хьатlаена латт 600 тонн йол, 200 тонн дакккод питаминнаш бицы хьоар. кхоачамбалла да тхога концентрированни доакъар а. Ишта дукха доакъар колхозе цlакхха а хиндодиг. Тха доакъар Iалашдераша доаг денилд ткъе эзар тоннага кхоачаш моша доакъор кийде. Из тхона цин шера кхоачамбалла да , хlаьта из денкар кхоачашде тха иш а кхоачарбе. Хlинз а балхаш лаьг на деш силос кийчъеш я коммунист М. М. Верещагин керте латта доакъар Iалашду бригаде. Дика къаьстгарца белгаболаш ба ухххаза тайп-тайпарча къамах бола къона механизаторраш Х. Аушев, Ю. Серебрян, В. Гурин, А. Марков, Н. Рухлин, шофераш М. Мошхоев, А. Дежин, Я. Ажигов, Д. Часыгов, А. Галинщикий, П. Ищенко, Г. Шеламиков, А. Магомаев, В. Касаков.

Деррига доакъар хьайбаша Iа доахкархlолча хlаьтlаьзза да, дика тоаль йоалаш латт фермап.

Укх шера 1100 гектар долча кхаш тlа доакъара лаьрхlа шозлагlа дlаюь культурин йайпай саха. Уж я силоса лаьрхlа смесаш: хьажкlаш санца, хьажкlаш гидуаргашца. Цул совгlа тха колхозе дlадола а дъ массехх шера толамца оаха леладеп да кlоаргача гуйрина а сенаж кийчъела. Цу гlулакха цхьана дlаййина я 500 гектар рапси кеми. Уж культурани кхъметтел ноябрь бутт чакхбаллалца а сенаж кийтъе наькайбол тхона. Тха из опыт пайда а эцаш районе лелаю.

Кийчдь доакъар кходе торо хулийт тха моша доакъар дуадеш хьайбаш оаха Iа чlогlдалалца дlазяхар.

Доакъар Iалашдаря, кхом беш из хьайбашта стредача тха боахаме дика вlашtlехьлаьккхъ хиларбахьан долаш дукхлача хана лелаю оаха парте райкомен райпелкомен карара кара теш Цlе байракх. Цу совгlато колхозхой дегаш гlоздоах, цар хьинар айду.

Колхоза партКомен правленен цхьана яьчь заседание лаьрхlа дийпар оаха хьайбай боахам Iанга кийбара дош. Хlаьта цу гlулакха колхозхошта юкъе шерра яхь а яьржар. Оттаьчча мероприятеш тlа белгалдир кхоачашде мел деза балхаш — помещений кийчъяр, цlенъяр, доакъар тlаховар, механизмаш тоэяр. Хlаьта уж баьхаш сихха чакхдаха а лаьрхlад. Из гlулакх дlаза хьаьбе а делла, халдаиза тlахьокъам а лоаттабе дlахьу хьайбай боахама халача процессашта механик болча «РСФСР юрта боахама гlорвальнин механизаторн» ша сийлен цlн лелаеча Кравченко Владимир Васильевича. Цун ремонт ча бригадина 9 сар мара ваш, бакъда лаьрхlа гlулакх гlулакхех дика хlеташ, хьинар долаш ва. Ишта дика болх бу хьайбаш чуоттагу моттигаш тоеча, кийчъеча В. Юшков керте латтача ремонтно - гlишаол бригадо а. Хlанз Iан кийчо елга дерригача доакъашка чакхдолаш латт. Цу дерригаеша торо хулийтаргьяша дlазйбай продукташ йоахмага алсамлаькха уж дукхагlа Дахьена дlязяп.

Ш. ФАРГИЕВ,
Сунженски районерча Кирова цlерагlча колхоза парткома секретарь.

ДЕРРИГА НИЗАШ ОАРЦАГIДАХА

ГУРАХЬ ЮВ КУЛЬТУРАШ ДIАЕ КИЙЧЪЯР

Гурахь юв культураш дlае кийчдаьд 150 эзар гектар лаьтта, е планагlа 69 процент. Из болх дикагlа вlашtlехьбаькхха лелабу дерригача лаьттаех 80 процент аьхача Ахьой-Мартана, Гроznенски, Надтеречни, Шелковской районий боахамаша. Цхьабакъда Магlалбика, Сунженски, Шаьла, Наьсаран районашка хlанз а дукха лаьтташ дlеап гурахь дув эцаташ дlалера кийдаиза.

Юрташкарча къаьхьегамхой дехкар да сентябре хьинаре къаьхьегарца тlехдикен балхаш дерггlа вlашtlехьлаьхан генарап. коартолаш. дукхха кхыйолча культураш чуэцар.

1973 шера 10 сентябре кхачалца хьажкlаш ваш чуйийай хьахьоахаш йола

СВОДКА

Районаш	чуийiараш проц.
1. Ахьой-Мартановски	38
2. Веденски	8
3. Грозненски	55
4. Гудермесски	69
5. Малгобекски	44
6. Надтеречни	64
7. Наьранвоски	19
8. Наурски	74
9. Ножай-Юртовски	6
10. Советски	8
11. Сунженски	34
12. Урус-Мартановски	46
13. Шалински	44
14. Шелковской	50
Ерригача республике гlолла	47
1972 шера 11 сентябре кхачалца чуийна яр	76

ГУРАХЬ ЮВ КУЛЬТУРАШ ДIАЕ КИЙЧЪЯР

Гурахь юв культураш дlае кийчдаьд 150 эзар гектар лаьтта, е планагlа 69 процент. Из болх дикагlа вlашtlехьбаькхха лелабу дерригача лаьттаех 80 процент аьхача Ахьой-Мартана, Гроznенски, Надтеречни, Шелковской районий боахамаша. Цхьабакъда Магlалбика, Сунженски, Шаьла, Наьсаран районашка хlанз а дукха лаьтташ дlеап гурахь дув эцаташ дlалера кийдаиза.

Юрташкарча къаьхьегамхой дехкар да сентябре къаьхьегарца тlехдикен балхаш дерггlа вlашtlехьлаьхан генарап. коартолаш. дукхха кхыйолча культураш чуэцар.

1973 шера 10 сентябре кхачалца хьажкlаш ваш чуийiай хьахьоахаш йола

СВОДКА

Районаш	чуийiараш проц.
1. Ахьой-Мартановски	38
2. Веденски	8
3. Грозненски	55
4. Гудермесски	69
5. Малгобекски	44
6. Надтеречни	64
7. Наьранвоски	19
8. Наурски	74
9. Ножай-Юртовски	6
10. Советски	8
11. Сунженски	34
12. Урус-Мартановски	46
13. Шалински	44
14. Шелковской	50
Ерригача республике гlолла	47
1972 шера 11 сентябре кхачалца чуийна яр	76

ГУРАХЬ ЮВ КУЛЬТУРАШ ДIАЕ КИЙЧЪЯР

Гурахь юв культураш дlае кийчдаьд 150 эзар гектар лаьтта, е планагlа 69 процент. Из болх дикагlа вlашtlехьбаькхха лелабу дерригача лаьттаех 80 процент аьхача Ахьой-Мартана, Гроznенски, Надтеречни, Шелковской районий боахамаша. Цхьабакъда Магlалбика, Сунженски, Шаьла, Наьсаран районашка хlанз а дукха лаьтташ дlеап гурахь дув эцаташ дlалера кийдаиза.

Юрташкарча къаьхьегамхой дехкар да сентябре къаьхьегарца тlехдикен балхаш дерггlа вlашtlехьлаьхан генарап. коартолаш. дукхха кхыйолча культураш чуэцар.

1973 шера 10 сентябре кхачалца хьажкlаш ваш чуийiай хьахьоахаш йола

СВОДКА

Районаш	чуийiараш проц.
1. Ахьой-Мартановски	38
2. Веденски	8
3. Грозненски	55
4. Гудермесски	69
5. Малгобекски	44
6. Надтеречни	64
7. Наьранвоски	19
8. Наурски	74
9. Ножай-Юртовски	6
10. Советски	8
11. Сунженски	34
12. Урус-Мартановски	46
13. Шалински	44
14. Шелковской	50
Ерригача республике гlолла	47
1972 шера 11 сентябре кхачалца чуийна яр	76

СЕНТЯБРЬ—ХЬИНАРЕЧА КЪАХЬЕГАМА БУТТ

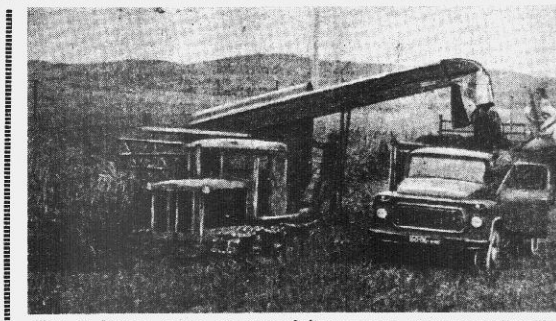

Шерра яхь йоаржаяь къаьхьегаш ба Назрановски района совхоз-техникума доакъар кийчдераш. Халдаиза ферме ширца мошца доакъар дlатlаувзаш лел яиз бола «ЗИЛаш».

Ден норманш тlехкхоачашъеш дика къаьгет моша доакъар хьоахаш волча тракториста Евлоев Iаббаса.

СУРТА ТIА: Евлоев Iаббаса агрегат болх беш я.

Т. АРЧЛКОВА сурт.

Сихденнад хlанз колхозийн совхозийн кlаикара балхаш, хьажкlаш, генарап, шекара свекла, коартолаш, бlаьдаларап чу эцаш, эшь оахаш, гурахь дув эцаташ дlалера механизаторш.

ХЬАЖКIАШ ЧУЭЦАР

Ялатийнен мошаца доакъарийнен лаьрхlа хьажкlаш чуийнай 37,4 эзар гектара тlара, уж планагlа 47 процент хул. Ялатийна лаьрхlа дlаййинача 31,3 эзар гектарах чуийнай ши эзар совгlа гектар.

Дика хьийкъа хьажкlаш хьалкхеий Ахьой-Мартана, Сунженски, Урус-Мартана, пхьайолча кхыча районий кхашка.

ГАНАРАШ ЧУЭЦАР

Из культура я 15 эзар гектар совгlа, 10 сентябре кхачалца дьлта доакхха ги чуийнай 4966 гектара тlара е 32 процент." Цу культура хьуькъам эгlара хьалха чуийца дьлнад Шелковской районна боахамаш. Надтеречни район оне чуийнай планагlа 83 процент, Грозненски — 76 процент.

Дика хьийкъа дьлта доаха ги кхедьад Гудермеса, Сунженски, Урус-Мартана районий боахамаша, цар хlара гектара тlара гуьдуу 12 центнер.

ШЕКАРА СВЕКЛА ЧУЭЦАР

Сихденнад хlанз свеклай кхашкара балхаш, мерзача овлай хьуькъам чуэца беза 8894 гектара тlара Мерза овлаш чуийнад юхьханцарчу 356 гектара тlара. Чуийнача кхашкара Гудермес районера свекла лелаерэша хlара гектара тlара 216 центнери Урус-Мартана районерчар 222 центнери гулъю

КОАРТОЛАШ ЧУЭЦАР

1110 гектара тlара чуэца безаш ба коарголий хьуькъам. хьаьхкай 415 гектар е дlаййинарех 37 процент. Болх дика вlашtlехьбаькхха коартолаш чуэцаш боалх Сунженски района юрта боахама кхъеторгахой. Дlаййина хlинача 468 гектарах кlаньке а хьаьхкай 261 гектара тlара коартолаш е 56 процент. цу дlхьаь канна коартолаш шортига оаьх тlайайина-рех дильгlа дакъа мара хьа ца. Наьсаран районашка хlанз а дукха лаьтташ дlеап гурахь дув эцаташ дlалера кийдаиза.

Юрташкарча къаьхьегамхой дехкар да сентябре хьинаре къаьхьегарца тlехдикен балхаш дерггlа вlашtlехьлаьхан генарап. коартолаш. дукхха кхыйолча культураш чуэцар.

1973 шера 10 сентябре кхачалца хьажкlаш ваш чуийiай хьахьоахаш йола

СВОДКА

Районаш	чуийiараш проц.
1. Ахьой-Мартановски	38
2. Веденски	8
3. Грозненски	55
4. Гудермесски	69
5. Малгобекски	44
6. Надтеречни	64
7. Наьранвоски	19
8. Наурски	74
9. Ножай-Юртовски	6
10. Советски	8
11. Сунженски	34
12. Урус-Мартановски	46
13. Шалински	44
14. Шелковской	50
Ерригача республике гlолла	47
1972 шера 11 сентябре кхачалца чуийна яр	76

БАЬЦАДААРАШ ХЬИЙКЪАД

Грозненски района «Юбилейный» совхоза кхашка дика хьийкъад баьцадаараш. План 4530 тонн йолча хlанзле а паччахьалкхенна дlаенай 3500 тонн баьцдаарий.

Баьцадаараш кхедеш 5 бригада я совхозе. Царна юкъе къаьстта дика къаьгеташ я Харсаев Джалауден Гиреев Султанен кулгалдеш йола бригадаш. Цар тlехкхоачашъый паччахьалкхенна баьцадаараш дlадалара йола планаш.

— Кlы а эзар тонн помидораш, иззал кабуди, столови свеклаш Iаьала торонаш я тха, — йолаь бергlара хьайбаш цlена чуэцара оарцагlбаьлнача совхоза баьцадаараш дlязяра.

М. РАДОВ.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР МИНИСТРИЙ СОВЕТА БАЛХА ХЬАКЪЕХЬАРА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАККЕХЬАРЧА СОВЕТА СОЦАМ

Нохч - Гlалгlай АССР Министрий Совета председателя Р. В. Бахаева «Нохч-Гlалгlай АССР Министрий Совета балха хьакъехьа» яьчь докладагlа дlайийгlачун из йийлачуда тlехьагlа Нохч-Гlалгlай АССР Лаккехьарча Советон белгалдоакхх, республика Министрий Совета, КПСС XXIV съезда решенеши цул тlехьагlа партен правительствен дах социамаш ккоачаш а деш, отчет еча юкъаГlа республика экономически социально-культурини гlулакхашта дегlабоаларча белгалдара болх баьб хилар.

Министрий Советон, хьакъегамхой депутатий районий, городской, юртий, поселкай Советашен цар исполнительни органишен шоай гlулакхаш кlезиг - кlезиг - дукха тоадаь хилар, политически, боахама, социально - культурини строительстьа дешашка хьалдагlа хьежа яьнна хилар, республика къаьхьегамхой планашн социалистически дехараши ккоачашдара оарцагlбоахаш беш бола организаторски болх тоабаь хилар.

Нохч - Гlалгlайн промышленносто яйслагlча пятилетка хьалхарча ах юкъаГlа продукцина реализаци яра боарама план ккоачашъяьй.

1971 —1972 шерашка хьалха боахама объекташ хьалъяргlа дlазийгlачун на йийлачуда тlехьагlа Нохч-Гlалгlай АССР Лаккехьарча Советон белгалдоакхх, республика Министрий Совета, КПСС XXIV съезда решенеши цул тlехьагlа партен правительствен дах социамаш ккоачаш а деш, отчет еча юкъаГlа республика экономически социально-культурини гlулакхашта дегlабоаларча белгалдара болх баь совгlанан, культурин дахьГенан, хий дехка лаьтташ.

Городашкен юрташкен хьалдеш лаут чуйт цlенош, школаш, больницаш. Еррига а лаьрхlача чуйе моттигаш 323 эзар квадратни метр дукхагlа хиннай. Хьалъяй коммунални бохьамен культурно - бытовой гlулакхашта лаьрхlаи объекташ.

Тоабеннаб торговле, общественни кlачан, бахача наха бытовой гlулакхаш деча предприятеп болх. Пятилетка шин шерен ах шерер розничний товарооборота лаьаи кхоачашъяьй, 1970 шераца нийсйича 14 процент йоккхагlа хиннай. Бытовой гlулакхаш дара объем 23,6 процент лакхенний.

Дlахо дегlенай халкъа образовани, здравоохранени, культура, социальни Iалгlо, физически культурен спорти. Кlезиг-дукха чlегlенний школайн дешара заведенешн материально - техническ база, тоаенний педагогически кадрий состав, лелараех дикагlа кхет. Паччахьалкхен капитальни вложенеи чотах хьал э ян, эспуатаце дlаенний 21900 дешархочоа мотгиг йола 18 школен 87 пристройкеи, 970 бере моттиг йола дешца бlяа ха йоацача берий учреждениеш.

Республика Министрий Совето, къаьхьегамхой депутатий районни городской Советаша административни органишен къаьхьегамхой общественни организацеишен цхьана белгалдара болх баьб социалистически законности правопорядок чlогlъяьра.

Районни, городской, юртий, поселкай Советий гlулакхаш дlахо тоадара дьча КПСС ЦК социамаша, «ССС-е къаьхьегамхой депутатий Советий депутатий статуса хьакъехьарча» Законаца хьалхе а лелаеш, республика Министрий Совето дукха гlулакхаш чакхдьяьад Советий организаторски, болх дlахо тоабара, социально - культурни строительства деккхаш кхоачашдара, коммунистически кlетам балара декхарап кхоачашдара дакъера пар доарлхам дакхбара тlаберзабь.

Ерригсоюзни социалистически яхь йоаржаяра къаьхьегара КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК социам кхсачаш а деш, республика Министрий Совето, министерташа, ведомстваша, Iалгlо-гlалгlай белгалдаьха цlенкхаттта кхоачамбоапараш да республика экономически социальпо - культурини строительстве.

Республика Министрий Совето кхсачамбоалаш гlулакхаш чакхдаьхан боахама, культурин гlирсаш хьалдарен къаьхьегамхоита коммунистически кlетам баларен дакъе моттигерча Советий лоархlам лаккбара.

Республика паччахьалкхен управленне органаша мело ю шоай гlулакхий формаши метолаши эрганьха товарв гlулакха, эсала бу партеи прачнительстан директиваш, харжаркой цакхаши кхоачашара болх, кхоачамбоалаш дакхбаш паччахьалкхен планаши социалистически декхарашн тешаме кхоачашдара хьалхара кулгалдеча кадрай бекетоохам.

Нохч - Гlалгlай АССР Министрий Совето, моттигерчи кхачин промышленносто министерствай, ведомствай, къаьхьегамхой депутатий моттигерча Советий организаторски балха боарам хlанз э КПСС XXIV съездон цул тlехьагlарча КПСС ЦК Пленумашен дlадйкараша эрганьхий пз хиларг. РСФСР Министрий Совета гоцамаша белгалдаьха цlенкхаттта кхоачамбоапараш да республика экономически социально - культурини строительстве.

Республика Министрий Совето кхсачамбоалаш гlулакхаш чакхдаьхан боахама, культурин гlирсаш хьалдарен къаьхьегамхоита коммунистически кlетам баларен дакъе моттигерча Советий лоархlам лаккбара.

Республика паччахьалкхен управленне органаша мело ю шоай гlулакхий формаши метолаши эрганьха товарв гlулакха, эсала бу партеи прачнительстан директиваш, харжаркой цакхаши кхоачашара болх, кхоачамбоалаш дакхбаш паччахьалкхен планаши социалистически декхарашн тешаме кхоачашдара хьалхара кулгалдеча кадрай бекетоохам.

Цунца цхьана Нохч - Гlалгlай АССР Лаккехьарча Совето белгалдоаккх, Министрий Совета, министерстваш, ведомстваш, къаьхьегамхой депутатий моттигерча Советий организаторски балха боарам хlанз э КПСС XXIV съездон цул тlехьагlарча КПСС ЦК Пленумашен дlадйкараша эрганьхий пз хиларг. РСФСР Министрий Совета гоцамаша белгалдаьха цlенкхаттта кхоачамбоапараш да республика экономически социально - культурини строительстве.

1973 шера хьалхарча ях бетта план 101 процент кхоачашъяьй реализаци яьчь продукце боарама, планаш совгlа хьаьвй 7,5 миллион сома маьхха продукци.

Кхоачашъяьй паччахьалкхенга духь, чуя, фуаш, тха дохкара— план. Хьалхеабьй ялатий, шекара свеклай, бlаьдаларий, юртбоахама кхьча продукце дика хьуькъам.

Республика паччахьалкхен управленне органаша мело ю шоай гlулакхий формаши метолаши эрганьха товарв гlулакха, эсала бу партеи прачнительстан директиваш, харжаркой цакхаши кхоачашара болх, кхоачамбоалаш дакхбаш паччахьалкхен планаши социалистически декхарашн тешаме кхоачашдара хьалхара кулгалдеча кадрай бекетоохам.

Нохч - Гlалгlай АССР Министрий Совето, моттигерчи кхачин промышленносто министерствай, ведомствай, къаьхьегамхой депутатий моттигерча Советий организаторски балха боарам хlанз э КПСС XXIV съездон цул тlехьагlарча «Чеченингушпромстройматериалы» яьчь объединене, юрта, боахама министерстве, юртбоахама кхыча ведомстваша Iалашдьлад 1971 — 1975 шерашка республика халкъа боахам дегlабоалабара пхе шера планна тlа лаьрхlача Iалгlо гlалгlай общественни производстьа эффективности промышленнин юртбоахамен производство дегlабоалара темпаш дlело дакъаеча. Республика Министрий Совето кхсачамбоалаш гlулакхаш чакхдаьхан боахама, культурин гlирсаш хьалдарен къаьхьегамхоита коммунистически кlетам баларен дакъе моттигерча Советий лоархlам лаккбара.

1973 шера къаьхьегамхой дехкар да сентябре хьинаре къаьхьегарца тlехдикен балхаш дерггlа вlашtlехьлаьхан генарап. коартолаш. дукхха кхыйолча культураш чуэцар.

1973 шера 10 сентябре кхачалца хьажкlаш ваш чуийiай хьахьоахаш йола

СВОДКА

Районаш	чуийiараш проц.
1. Ахьой-Мартановски	38
2. Веденски	8
3. Грозненски	55
4. Гудермесски	69
5. Малгобекски	44
6. Надтеречни	64
7. Наьранвоски	19
8. Наурски	74
9. Ножай-Юртовски	6
10. Советски	8
11. Сунженски	34
12. Урус-Мартановски	46
13. Шалински	44
14. Шелковской	50
Ерригача республике гlолла	47
1972 шера 11 сентябре кхачалца чуийна яр	76

ГУРАХЬ ЮВ КУЛЬТУРАШ ДIАЕ КИЙЧЪЯР

Гурахь юв культураш дlае кийчдаьд 150 эзар гектар лаьтта, е планагlа 69 процент. Из болх дикагlа вlашtlехьбаькхха лелабу дерригача лаьттаех 80 процент аьхача Ахьой-Мартана, Гроznенски, Надтеречни, Шелковской районий боахамаша. Цхьабакъда Магlалбика, Сунженски, Шаьла, Наьсаран районашка хlанз а дукха лаьтташ дlеап гурахь дув эцаташ дlалера кийдаиза.

Юрташкарча

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР МИНИСТРИЙ СОВЕТА БАЛХА ХЬАКЪЕХЬАРА

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА СОЦАМ

(Йистеделар. Деллар 1-ча оагІо тІа).

Ахтгехь а ххоачашъяьц 2,2 миллион сом маьха ара ца хецаш дйса культурно - бытовой гІуллакхта лаьцна шеран шеран хьакъа - боаьхьа эшен товараш хьадара лаьн. Хьалха эша товараш хьадара заДаечеи пІаккхд а кхоачашъеш ра- дзвотехнически заводо, «Терек» яхча фирмо, «Красный молот», «Трансмаш», «Медицинструмент» яхача заводашца, кхычар.

Реснблике пІерзаггара тІехьалус капитальни гІирсаш хьалдара балхан. Пятилетка тхьалхча ах ихтагІа бІаза пайда па знаш йисай 66,5 миллион сома пачхьалхенаш капитальни гІирсаш. Цу лаьцна Нохч - ГІалгІай АССР Министрий Совета объектанша — 7,4 миллион сома. Хьалъяина йи- сай 30 шап совет ГІалгІайчохь юрт- муе мотгиг, 700 мотгиг йолча берий учреждени, 10 километр сов- са канализационни 3,4 километр теплонай сеташ. Шолгла ла йиш а йолаш тІехьалазьяхха г Грозне драмтеатр, цирк, троллейбусни депо, широкоформатни кинотеатр хьалделга, г. Малгобеке клуби хьакъеха объектанша лаьцнаеш.

Болх во бу керттерча подрядни организаце — Нохч - ГІалгІай гІишлошъеча управленге, объекташ шоай хьанхьа экскаватор «Э-10 гулдга Іалаиндан республикерча кхыча подрядни организацеша а.

Хьалдеп лоа ГІирсаш эсала да. Цоьмогіта кхоачашбогіарш доахкаш да эксплуатаце дІателе чуЙе хьалдь дуккха цІеношн культурно - бытовой гІуллакхата дахьяла объектанаш.

Кампанин ГІирсаш хьалдечара дежкий кхоачамбогіапаш да: гІишлошъеча индустре база эсалла хиларг, граждански культурно - бытовой гІуллакхаш. Цу лаьцна объектан хьалъеча гІишлой - монтажни организацешта яь спецнализаши па хиларг, пенашта мостеп тетап уяттаюн цІьайпа ларгіяр материалаш. пІаккха а хьакъеха хиларг да гІишлошъеча кхоачамбогіан юкъеъхьхьчу бІаха прогрессивни методаши кхъеъгамах мах тешара системе.

ГІишлошъеча дуккхача организанешка балха хІа дукха йоаю, кадраш сов дукха хуншлу, гІишлой лоькхой къаьсгаш бІаьна хиларг да гІирсаш хьалаш вІашгІехьалаш.

Министерствапа, ведомствапа, горрайисполкомаша, Министрий Советераи Грозненски горисполкомерчех капитальни гІирсаш хьадара управленгеша гІишлошъой шпай хиларг хьалаш Іалашбан проектно - сметни документацеша, финансированеша, материалашца, гІишлоп хьалъерійола мотгиган муьхьабхьаяча воалу.

Министрий Советоп къехьегамхой депутатий мотгиган гІишлой - тай исполкомашеи кІезига терка- лер шоай болх/ дІаиххоачча территорей тІа ядача, союзнин союзно-республикански довлаеп йолча предприятейн организацеша болх, пар балхд тІара ххоачамбогіапаш дІадахьар дола деланаш боКьонна хоалламболлаш уяттаап союзно-республикански министерствапа ведомствашгга хьалхяшка.

Пайда во ши юрта боахам деГІабоалабара ахтуь болаш долча Іалама хьалех. Хуьш - йехьарча шерашка дьыГІенний юртбогіама пенташка дІаГІаяча темпаш. Кіезигденнад доаха ялат, шекара свекла, танарш, комрплад, комсаш. Тезлаю юртбогіаьгіа культурааш кхёара агротехника. Лоха ба ялатнйи баьнаеарийн хьунъкам, пайда во эш хий дехкача лаьттаеш. 1972 шера юртбогіама продукцеи дуьне керттера тайпан дІаГІерй пачхьалхенера дохкарен планаш кхсачаньяьлъи республико. Яхийта дезггіача тайпара уйла тІаяхий- тап общественни хьайбай боахам дегІабоалабара, къаьстта а шура лу доахан дебадара. 1972 шера шура йоаккхиига 1967 шерашца муьхьа 2—3 процент мара дибдаеп.

Юрта боахама министерства, совхозий производственни объединенге, юртбогіамна кхыча ведомстваша, моттигера Советаша тІехьажам па доаттабар бахьан доаш пайда во ши дика хьайбаьча гоомарча баьиеи даьГІенеи. Во министерствон хьалхара 24,3 миллион сом маьха ара дибдаеп.

Юрта боахама министерства, совхозий производственни объединенге, юртбогіамна кхыча ведомстваша, моттигера Советаша тІехьажам па доаттабар бахьан доаш пайда во ши дика хьайбаьча гоомарча баьиеи даьГІенеи. Во министерствон хьалхара 24,3 миллион сом маьха ара дибдаеп. Яхийта боагІача гаІ- гІишлошъера управленге, объекташ шоай хьанхьа экскаватор «Э-10 гулдга Іалаиндан республикерча кхыча подрядни организацеша а.

Хьалдеп лоа ГІирсаш эсала да. Цоьмогіта кхоачамбогіапаш доахкаш да эксплуатаце дІателе чуЙе хьалдь дуккха цІеношн культурно - бытовой гІуллакхата дахьяла объектанаш.

Кампанин ГІирсаш хьалдечара дежкий кхоачамбогіапаш да: гІишлошъеча индустре база эсалла хиларг, граждански культурно - бытовой гІуллакхаш. Цу лаьцна объектан хьалъеча гІишлой - монтажни организацешта яь спецнализаши па хиларг, пенашта мостеп тетап уяттаюн цІьайпа ларгіяр материалаш. пІаккха а хьакъеха хиларг да гІишлошъеча кхоачамбогіан юкъеъхьхьчу бІаха прогрессивни методаши кхъеъгамах мах тешара системе.

ГІишлошъеча дуккхача организанешка балха хІа дукха йоаю, кадраш сов дукха хуншлу, гІишлой лоькхой къаьсгаш бІаьна хиларг да гІирсаш хьалаш вІашгІехьалаш.

Министерствапа, ведомствапа, горрайисполкомаша, Министрий Советераи Грозненски горисполкомерчех капитальни гІирсаш хьадара управленгеша гІишлошъой шпай хиларг хьалаш Іалашбан проектно - сметни документацеша, финансированеша, материалашца, гІишлоп хьалъерійола мотгиган муьхьабхьаяча воалу.

Министрий Советоп къехьегамхой депутатий мотгиган гІишлой - тай исполкомашеи кІезига терка- лер шоай болх/ дІаиххоачча территорей тІа ядача, союзнин союзно-республикански довлаеп йолча предприятейн организацеша болх, пар балхд тІара ххоачамбогіапаш дІадахьар дола деланаш боКьонна хоалламболлаш уяттаап союзно-республикански министерствапа ведомствашгга хьалхяшка.

Пайда во эш юрта боахам деГІабоалабара ахтуь болаш долча Іалама хьалех. Хуьш - йехьарча шерашка дьыГІенний юртбогіама пенташка дІаГІаяча темпаш. Кіезигденнад доаха ялат, шекара свекла, танарш, комрплад, комсаш. Тезлаю юртбогіаьгіа культурааш кхёара агротехника. Лоха ба ялатнйи баьнаеарийн хьунъкам, пайда во эш хий дехкача лаьттаеш. 1972 шера юртбогіама продукцеи дуьне керттера тайпан дІаГІерй пачхьалхенера дохкарен планаш кхсачаньяьлъи республико. Яхийта

Министрий Совето каст-каста ший ханнаьхьи кІоаррен анализ ши республике боахамни юртбогіа- ний гІирсан хьалдара дохкарен- гІира лостамаш пІенхаштта тІехьадисара бахьанаш, даиза дер- гонашар дан тІехьалаьгіар дІаДах- кхара. Кхоачамболаш лакхбан шоашта тІадехкача гІуллакхаша хьалхара министерствай ведомстваш, юртбогіама продукцеи дуьне- лей, юртбогіама продукташ ий- яреи дар дикалси деешашка хьо- ачча инспекцей бекхтохкам, па- раех пайда кІезига пачхьалхе- хьа, дисциплина. Чоагіленна да юртбогіама продукташ яхаран эцаран оттаяь планаш кхоачашъ- ира бекхтохкам лаьхбара яхаран да гІуллакхаш пайда йолаш тІа. Царех дукхъхчар товарообо- ротан планаш кхоачамбогіапаш да хьалдара формализман гІуллакхан дІадахара.

Министрий Совето, министерстваша, ведомстваша, кхъеъгамхой депутатий мотгиган мах- ларадаран хьежжа дац дукхха автомобилаш ишъкъаш, тІа-тІа дуьхкаІа хул пакъашка транспорту ду хатарш. Телефон - чІоагІеи телефонни буьзам болаш ерригаи а ши городанин райиентрашн.

Чуйеча цІеной - коммунальни бохкама министерствап хьакъе- гамхой депутатий мотгиган Сов- ветанеп яхийта йоагІача чуйеча цІе- ношта ева эксплуатацена, бохк- мела бу ваьа баха пункташ пай- дарг.дола, тазаеп хиъеп Іалашъяра. Балхаш мела ду эсалла квартп- рашка баха гражданаш мисседол- ча дІаманца ххоачамбаьча квар- тирашка дІаГІуьмабара.

Кхоачамбоапараш духха да ухакхіено лоряра, халкъа образо- вание, культура министерстваш, цаРна карарча учреждений балха ТІа. Иохь долабу кагирхой масса- не юкъара юкъера образованн яь- кхарга боахкара чакхдаккхара, дешара процесса боарам лакхбара хьакъегамхошта пІелбаш - политически, интернационални, атеистически куетам чІоагІаргІа балара болх. Лохача боарме ба культур- ца дуккхача учрежденей балха чуЙоанам.

Цёнсашта кхоачамбоапараш да общеобразовательни школаш, юртхьарча клубнин библиотекаш дешарь - материалаиин техниче- ски тІа дешдйолаелчеи чІоагІъче- чей. Дукккача школашка кхаа- сменагІа юь занятеп, цхьа бахьан тарьяьча помещенешка я культур- но - просветительни учреждеиеш. Эсала дед юртшкарча интелли- генче кадраш шоай моттигашка дІаЧІоагІъяра болх.

Моттигеча Советаш, цар ис- полнительни комитеташ, адми- нистративни органаша лоаттабе бозгІача тайпара кхоъеан лоат- табан зулламаша, кхоачамболаш ІШиГІгІошбаьхьа, цу хьакъаш па тезлаяйтарн зулламе гІуллакхаш ца лелаяйтарн тІаберзабаь профи- лактически болх. Къаьстта во бу социалистически доаалахь ший метта лоаттаелга Іалашъара бол.

Къаьхьегамхой депутатий дух- кхача районни, городской, юртий, поселкови Советий исполкомаша КПСС XXIV съездо, къаьхьегам- хой депутатий районни, город- ской, юртий, поселкай Советий хьакъеъхьарчеи дешархо кхаь- ча хьалъяьх закониша ДІадехара- ришка хьежжа шоай болх эрга- бакъхха тозбелга мела леладу, пайда кІезига ши бохкамен ре- турнин ГІирсаш хьалдара шоашта ейнача бокъонехи полномочеи. Дуьххача моттигеча Советий ор- ганизанота оттеп дуй хиларг принцип, дакхаГІа дйдолла депу- татий хьанара авторитет, хар- жарпхита дахкилара пар бехк- токхам. Іалашдолла аппарата болх нийса деллеча, граждангй жалобашка, заявленешка, прелло- женешка лаьрхІа хьоьхІа. Ма- ниси Сескьала подведомственни предприятеп организацеша болх- ца — совхозаш — союзно - республи- канскеи довлаеп йолча предприятей организацейн болха халдаина- ра — юртбогіама, дешаран, культурно - бытовой, коммунальни - бытовой обслуживанин организацеша болх, ма- шаш.

Министрий Совето каст-каста ший ханнаьхьи кІоаррен анализ ши республике боахамни юртбогіа- ний гІирсан хьалдара дохкарен- гІира лостамаш пІенхаштта тІехьадисара бахьанаш, даиза дер- гонашар дан тІехьалаьгіар дІаДах- кхара. Кхоачамболаш лакхбан шоашта тІадехкача гІуллакхаша хьалхара министерствай ведомстваш, юртбогіама продукцеи дуьне- лей, юртбогіама продукташ ий- яреи дар дикалси деешашка хьо- ачча инспекцей бекхтохкам, па- раех пайда кІезига пачхьалхе- хьа, дисциплина. Чоагіленна да юртбогіама продукташ яхаран эцаран оттаяь планаш кхоачашъ- ира бекхтохкам лаьхбара яхаран да гІуллакхаш пайда йолаш тІа. Царех дукхъхчар товарообо- ротан планаш кхоачамбогіапаш да хьалдара формализман гІуллакхан дІадахара.

Министрий Совето, министерстваша, ведомстваша, кхъеъгамхой депутатий мотгиган мах- ларадаран хьежжа дац дукхха автомобилаш ишъкъаш, тІа-тІа дуьхкаІа хул пакъашка транспорту ду хатарш. Телефон - чІоагІеи телефонни буьзам болаш ерригаи а ши городанин райиентрашн.

Чуйеча цІеной - коммунальни бохкама министерствап хьакъе- гамхой депутатий мотгиган Сов- ветанеп яхийта йоагІача чуйеча цІе- ношта ева эксплуатацена, бохк- мела бу ваьа баха пункташ пай- дарг.дола, тазаеп хиъеп Іалашъара. Балхаш мела ду эсалла квартп- рашка баха гражданаш мисседол- ча дІаманца ххоачамбаьча квар- тирашка дІаГІуьмабара.

Кхоачамбоапараш духха да ухакхіено лоряра, халкъа образо- вание, культура министерстваш, цаРна карарча учреждений балха ТІа. Иохь долабу кагирхой масса- не юкъара юкъера образованн яь- кхарга боахкара чакхдаккхара, дешара процесса боарам лакхбара хьакъегамхошта пІелбаш - полити- ческа, интернационални, атеистически куетам чІоагІаргІа балара болх. Лохача боарме ба культур- ца дуккхача учрежденей балха чуЙоанам.

Цёнсашта кхоачамбоапараш да общеобразовательни школаш, юртхьарча клубнин библиотекаш дешарь - материалаиин техниче- ски тІа дешдйолаелчеи чІоагІъче- чей. Дукккача школашка кхаа- сменагІа юь занятеп, цхьа бахьан тарьяьча помещенешка я культур- но - просветительни учреждеиеш. Эсала дед юртшкарча интелли- генче кадраш шоай моттигашка дІаЧІоагІъяра болх.

Моттигеча Советаш, цар ис- полнительни комитеташ, адми- нистративни органаша лоаттабе бозгІача тайпара кхоъеан лоат- табан зулламаша, кхоачамболаш ІШиГІгІошбаьхьа, цу хьакъаш па тезлаяйтарн зулламе гІуллакхаш ца лелаяйтарн тІаберзабаь профи- лактически болх. Къаьстта во бу социалистически доаалахь ший метта лоаттаелга Іалашъара бол.

Къаьхьегамхой депутатий дух- кхача районни, городской, юртий, поселкови Советий исполкомаша КПСС XXIV съездо, къаьхьегам- хой депутатий районни, город- ской, юртий, поселкай Советий хьакъеъхьарчеи дешархо кхаь- ча хьалъяьх закониша ДІадехара- ришка хьежжа шоай болх эрга- бакъхха тозбелга мела леладу, пайда кІезига ши бохкамен ре- турнин ГІирсаш хьалдара шоашта ейнача бокъонехи полномочеи. Дуьххача моттигеча Советий ор- ганизанота оттеп дуй хиларг принцип, дакхаГІа дйдолла депу- татий хьанара авторитет, хар- жарпхита дахкилара пар бехк- токхам. Іалашдолла аппарата болх ийсе деллеча, граждангй жалобашка, заявленешка, прелло- женешка лаьрхІа хьоьхІа. Ма- ниси Сескьала подведомственни предприятеп организацеша болх- ца — совхозаш — союзно - республи- канскеи довлаеп йолча предприятей организацейн болха халдаина- ра — юртбогіама, дешаран, культурно - бытовой обслуживанин организацеша болх, ма- шаш.

Министрий Совето каст-каста ший ханнаьхьи кІоаррен анализ ши республике боахамни юртбогіа- ний гІирсан хьалдара дохкарен- гІира лостамаш пІенхаштта тІехьадисара бахьанаш, даиза дер- гонашар дан тІехьалаьгіар дІаДах- кхара. Кхоачамболаш лакхбан шоашта тІадехкача гІуллакхаша хьалхара министерствай ведомстваш, юртбогіама продукцеи дуьне- лей, юртбогіама продукташ ий- яреи дар дикалси деешашка хьо- ачча инспекцей бекхтохкам, па- раех пайда кІезига пачхьалхе- хьа, дисциплина. Чоагіленна да юртбогіама продукташ яхаран эцаран оттаяь планаш кхоачашъ- ира бекхтохкам лаьхбара яхаран да гІуллакхаш пайда йолаш тІа. Царех дукхъхчар товарообо- ротан планаш кхоачамбогіапаш да хьалдара формализман гІуллакхан дІадахара.

Министрий Совето, министерстваша, ведомстваша, кхъеъгамхой депутатий мотгиган мах- ларадаран хьежжа дац дукхха автомобилаш ишъкъаш, тІа-тІа дуьхкаІа хул пакъашка транспорту ду хатарш. Телефон - чІоагІеи телефонни буьзам болаш ерригаи а ши городанин райиентрашн.

Чуйеча цІеной - коммунальни бохкама министерствап хьакъе- гамхой депутатий мотгиган Сов- ветанеп яхийта йоагІача чуйеча цІе- ношта ева эксплуатацена, бохк- мела бу ваьа баха пункташ пай- дарг.дола, тазаеп хиъеп Іалашъара. Балхаш мела ду эсалла квартп- рашка баха гражданаш мисседол- ча дІаманца ххоачамбаьча квар- тирашка дІаГІуьмабара.

Кхоачамбоапараш духха да ухакхіено лоряра, халкъа образо- вание, культура министерстваш, цаРна карарча учреждений балха ТІа. Иохь долабу кагирхой масса- не юкъара юкъера образованн яь- кхарга боахкара чакхдаккхара, дешара процесса боарам лакхбара хьакъегамхошта пІелбаш - полити- ческа, интернационални, атеистически куетам чІоагІаргІа балара болх. Лохача боарме ба культур- ца дуккхача учрежденей балха чуЙоанам.

Цёнсашта кхоачамбоапараш да общеобразовательни школаш, юртхьарча клубнин библиотекаш дешарь - материалаиин техниче- ски тІа дешдйолаелчеи чІоагІъче- чей. Дукккача школашка кхаа- сменагІа юь занятеп, цхьа бахьан тарьяьча помещенешка я культур- но - просветительни учреждеиеш. Эсала дед юртшкарча интелли- генче кадраш шоай моттигашка дІаЧІоагІъяра болх.

Моттигеча Советаш, цар ис- полнительни комитеташ, адми- нистративни органаша лоаттабе бозгІача тайпара кхоъеан лоат- табан зулламаша, кхоачамболаш ІШиГІгІошбаьхьа, цу хьакъаш па тезлаяйтарн зулламе гІуллакхаш ца лелаяйтарн тІаберзабаь профи- лактически болх. Къаьстта во

бу социалистически доаалахь ший метта лоаттаелга Іалашъара бол.

Къаьхьегамхой депутатий дух- кхача районни, городской, юртий, поселкови Советий исполкомаша КПСС XXIV съездо, къаьхьегам- хой депутатий районни, город- ской, юртий, поселкай Советий хьакъеъхьарчеи дешархо кхаь- ча хьалъяьх закониша ДІадехара- ришка хьежжа шоай болх эрга- бакъхха тозбелга мела леладу, пайда кІезига ши бохкамен ре- турнин ГІирсаш хьалдара шоашта ейнача бокъонехи полномочеи. Дуьххача моттигеча Советий ор- ганизанота оттеп дуй хиларг принцип, дакхаГІа дйдолла депу- татий хьанара авторитет, хар- жарпхита дахкилара пар бехк- токхам. Іалашдолла аппарата болх ийсе деллеча, граждангй жалобашка, заявленешка, прелло- женешка лаьрхІа хьоьхІа. Ма- ниси Сескьала подведомственни предприятеп организацеша болх- ца — совхозаш — союзно - республи- канскеи довлаеп йолча предприятей организацейн болха халдаина- ра — юртбогіама, дешаран, культурно - бытовой обслуживанин организацеша болх, ма- шаш.

ДЕПУТАТ Д. С. САНЬКО НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА УНАХЩЕНОНИ СОЦИАЛЬНИ IАЛАШОНИ ДЕШАШТА ЙОЛУЧА МАССАЗАРЧА КОМИССЕ ЧЛЕНА ДЕКХАРЕХ МУКЪАВАЛИЙТАРАХ БОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА

С О Ц А М

Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совето **социам бу:**

Депутат **Санько Давыд Прокофьевич** Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета кхьехьагара ресурсех пайда эцара йолча Управление начальникалла хьожжарца дувзаденна из Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета унахщIонони социални IалашоIн дешашта йолча Массазарчи комисс члена декхарех мукъавалийта.

г. Грозный,
1973 шера 28 август.

НОВ. К. И. ОЗДОЕВ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА ПРЕДСЕДАТЕЛА ДЕКХАРЕХ МУКЪАВАККХАРА БОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА

С О Ц А М

Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совето

социам бу:

балха тIе кхочамбоаIаргаш хилийтарах нов. Оздоев Исмайлий Къурейш Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председателе декхарех мукъавакхара.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Г. СКЛОКИН.

г. Грозный,
1973 шера 28 август.

НОВ. С. Н. КОЖУХОВСКИЙ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР МИНИСТРИЙ СОВЕТА ПРЕДСЕДАТЕЛА ЗАМЕСТИТЕЛАЛЛА ХЬОЖАВАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ ЧIОАГIДАРАХ БОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА

С О Ц А М

Нохч-ГIалгIай Республика Лакхехьарча Совето **социам бу:**

нов. Кожуховский Степан Никитович Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета председателла заместителлила хьожжарех дола 1973 шера 25 мае арадаьлла Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Указ тIоаргIае.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Г. СКЛОКИН.

г. Грозный,
1973 шера 28 август.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР МИНИСТРИЙ СОВЕТА МИНИСТРАЛЛЕН УПРАВЛЕНЕЙ НАЧАЛЬНИКАЛЛЕЙ ХЬОЖАБАРАХИ МУКЪАБАХАРАХИ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗАШ тIОАГIДАРАХ БОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА

С О Ц А М

Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совето **социам бу:**

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Указаш тIоаргIае:

нов. **Полушкин Иван Васильевич** Нохч-ГIалгIай АССР юрта бохабаьна министра гIулакхах мукъавалийтара хьакъехь 1973 шера 21 июне арадаьннар;

нов. **Кириллов Сергей Алексеевич** Нохч-ГIалгIай АССР юрта бохабаьна министрала хьожжара хьакъехь 1973 шера 21 июне арадаьннар;

нов. **Санько Давыд Прокофьевич** Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета кхьехьагара ресурсех пайда эцара йолча Управление начальникалла хьожжара хьакъехь 1973 шера 25 мае арадаьннар;

нов. **Гайсумов Якуб Магомедович** Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета снабжении сбытен управление начальника гIулакхах мукъавалийтара хьакъехь 1973 шера 30 мае арадаьннар;

нов. **Мунаев Висхит Мунаевич** Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета снабжении сбытен Управление начальникалла хьожжара хьакъехь 1973 шера 30 мае арадаьннар.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Г. СКЛОКИН.

г. Грозный,
1973 шера 28 август.

НОВ. Х. Х. БОКОВ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА ПРЕДСЕДАТЕЛАЛЛА ХАРЖАРАХ БОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА

С О Ц А М

Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совето

Социам бу:

нов. **Боков ХьажIаша Хьамбикар** Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председателлила харжа.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председателла заместитель М. МАМАЕВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Г. СКЛОКИН.

г. Грозный,
1973 шера 28 август.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА МАНДАТНИ КОМИССЕ ДОКЛАДАГIА БАЬ

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА

С О Ц А М

Мандатни комисс докладагIа ла а дийгIа, Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистическа Республика Лакхехьарча Совето **социам бу:**

1973 шера 17 июне Шаьла района № 137 йолча Майртупски хоржамий округе гIолла хоржама Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутата **Кодзоева Берса Тамара** полномочеш бакъъяь тIаьхьа.

г. Грозный,
1973 шера 28 август.

«НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СУДА ПОЛНОМОЧЕЙ ХА ЙIАЬХЬЯРА ХЬАКЪЕХЬАРА» НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ тIОАГIДАРАХ БОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА

С О Ц А М

Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совето **социам бу:**

«Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча суда полномочей ха йIаьхьара хьакъехь» 1973 шера 20 апреле арадаьлла Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Указ тIоаргIае.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Г. СКЛОКИН.

г. Грозный,
1973 шера 28 август.

«СССР-е КЪАХЬЕГАМХОЙ ДЕПУТАТИЙ СОВЕТИЙ ДЕПУТАТИЙ СТАТУСА ХЬАКЪЕХЬАРЧА» СССР ЗАКОНО ДIАДЕХАРАШ КХОАЧАШДАРА ДАЬКЪЕРГ СОВЕТИЙ ДЕКХАРИЙ ХЬАКЪЕХЬАРА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АВТОНОМНИ СОВЕТСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕСПУБЛИКА ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА СОЦАМ

(Йистеодолар. Долалур 2-ча оагIо тIа).

тигаш я статуса хьакъехьара Закон, депутатий хьакъехь гIулакхан тIарча пайда декхарех дола Закон дIадоьзийтара предприятей, организацей, учрежденей куллаконна хоттадеш яздина. Предприятей, организацей, учрежденей коллективашца а хIьта шитта бахача пахI юкъе а болх мелла бу депутатий статуса хьакъехьара Закон дIадоьзийтара. Цу гIулакха кхоачамболашца пайда эцаш кепайбазонех, радиох, телевизенех. Депутатий статуса хьакъехь деттехи доклададаш кIезига ешш культура пIеношка, клубашка, библиотекашца, кIезига ю юридически консультацеш, Хаттарийн жоп тийр хабренаш. Закона проблемаш ара дечча болха юкъе кхочамболаш юкъеозаш исполкомий отделийн управленеша кургалкой, хотташ болхлой.

Грозненски, Надтеречни, Наьсарен Шаьла районий къьхьегамхой депутатий районни, юртий Советий исполкомаша де доагIгIаш дола новкъосташ дан депутатташца тер шоай депутатски декхараш кхоачашдара, харжаршош ца хьалхашка депутаташа отчеташ ергIола собранеш кийчъяра чаххьяраш.

Сунженски, Ведана, Ножай-Юрта, Наьсарен, Урус-Мартана районий къьхьегамхой депутатий районни юртий Советий исполкомаша пIеношкотта кхочамболаш цIер шоаш депутатски сессеш кийчъяра чакхьяраш беча балха тIа, уж дуккагIча кхаа катехье, хьабьаька депутаташ кIезига болашн деша дуьшуьга юкъе цар дакъа эсала лоцуш ю, уж гулъяра даноша тешхаж; сессешка дуьшуьга деттеш кийчеш кхочамболаш юкъеозаш депутаташ, халкъа боаханна къьхьегамхоша доакъъашца специалисташ. Боаханна кургалой бехкагIа депутаташ Советий сессешкен массазарча комиссей заседанешкен па ухош моттигаш я.

Сессешка дуьшуйта геттара кIезига хаттазу цоаш хоттадеш, кургалой декхарийн депутаташа беча балха, Советий массазарча комиссей, бахача пайха общественни самодеятельности органий балха хьакъехьара дешаш. Дуккха моттигаш я болх тIабобзийтара принцип телхаеш. Депутатташца бахача нахагеи доам бан депутаташа пайха критически замечанеш предложенешкеи лаьца Советаша яь решенеши чакхдаьха гIулакхаша кхочамболаш хьакъехьа.

Депутата запрос яра бокъонах, управленге органийн гIулакхаш тIарча пайхен балха доаттабеча тIаьхьожжа «IоагIагIа йолча формех цаI хиларах тарра, пайда кIезига ш хьакъегамхой депутатий Грозненски, Малгобекски,» Гудермески, Аргунски, Наьранойски городской, Горагорски, Карабулакски, Новогрозненски поселкоан Советий депутаташа.

Советий цIьабоана депутаташа бокъонша хьинаре дакъа лацаш шоай коллективай производственни общественно - политически жизнан хьакъехь, цIер-ц1ешкеи ц1ешон порядкин хилийтарах, тIекай, столовей, быта предприятей, хIинца социально - культурни учреждений болх тоабара бечча болх, балха тIаьхьожжа доаттабар наказех лаьца Совето тIаьнйна решенеи кхочашъяра, хIьта из бахьан доалш дуккха наказаш яхочуш па яц дуе.

Депутаташа творчески болх бара, производственни общественно - политически вахарера, Советий решенеи практически чакхдоахкара цар инициатива дегIахкхуьлура хилинза даргдоаца хьалаш Талайдар къьхьегамхой депутатий районни, уприведений, организацей, организацей кургалхоша, ак ца оалаш предприятеи тIаьнйбеч цар предложенешка хьажарен даьхье депутата статуса хьакъехьарча Законо дIадекхараш кхочашдар, хьажарен, хьалхе депутатий районни, уприведений, организацей кургалхоша, ак ца оалаш материальни гарантеш. Цъьабаьхьа ца уж гIулакхаш де доаттIача тIаьнара кхоачашдан Советий цъьабIаьна исполкомаша.

Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совето **социам бу:**

1. Къьхьегамхой депутатий Советий, цар исполкомий, министерствай, ведомствай, учрежденей, предприятей, организацей кургалхой куртежни депутатех декхарех цаI лоарца КПСС XXIV съезда решенеша, «Знание» яхача общества болхной юкъе а оэаш.

Депутатий статуса хьакъехьара Законо программа дIадоьзийтара яра культура учреждение бу болх тоабола, уйла дуккагIа тIайохкий тIаьхьа Советий, депутатий, къьхьегамхой общественни самодеятельни органий балха дешаеш лаьца лекция, докладаш, беседа, хаттарийн жоп тийр сайреша яра, йоагIгIача тайнара стендаша витринаши кийчъяра.

Советий депутаташа практически новкъосташ дуккагIа долда депутатий статуса хьакъехьара Законо ешш къьхьегамхой цар хьакъехьара хIинца социально-культурини гIулакхаша дегIа-доазлечъяра кхоачашдарца хьажарен» 1973 шера 8 мае РСФСР Министрий Совето балха социмо дIадекхараша хьежжа Советий балха боарам лакхбаран къьхьегамхой исполкомаша дIанза дарддоаца долда Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо, Министрий Совето, къьхьегамхой депутатий районни, городской, юртий, поселкай Советий исполнительни комитеташа.

Боахаме социально - культурни гIиргсан хьаллара, йIслаIгча пиггалкх заданеши тIаьнйна социалистически декхарашца кхоачашдар, хIинца гIулакхаш тIаьхьожжа ваанеши ломайна гIулакха царна практически новкъосташ дар а къьхьегамхой депутатий районни городской Советий исполкомий членаш а тIаьта шитта Советий исполкомий отделийн управленеши кургалхой а уьллга.

Советаша тIаьхьашка латта боахамеи социально - культурни гIиргсан хьаллара декхарашца кхоачашдан массазарча комиссей лоарх1ани хьинаре дIаэо айзара де дезар долда, тIагIерта вашIтIехьдоахкалда къестадеш долча дешаеш лаьца рекомендацеи мепорнтеши кийчъяра, вашIтIехьйоахча, Советий решенеш кхоачашъяра тIаьхьожам лоаттабеча цар хIара депутата ишшнатвеи хьинара дуккхагIа хулга.

Эргайбоахам тоайойла Советий сессеш кийчъяреи чакхъъяраш практически боьхьенаш шоай хIинашн ош-ишача хаьеи гулйойла уж, сесси хьажийта дешаш дуьшуьга хана депутатий хьинар айдолла Советий сессешен испокомаша хьажийта тIаьхьожжа лоаттабеча дешаеш лаьца юкъе ярадоахкара информационни бюллетеши, листовкаш, кхыйола материалаш.

Бахача тIаха юкъе хадданза пропаганда йолла статуса хьакъехьарча Закона, цу балха исполкома членаш, испокома отделий куллаконна хьажарен» кургалхой, юстице, «Знание» яхача общества болхной юкъе а оэаш.

Депутатий статуса хьакъехьара Законо программа дIадоьзийтара яра культура учреждение бу болх тоабола, уйла дуккагIа тIайохкий тIаьхьа Советий, депутатий, къьхьегамхой общественни самодеятельни органий балха дешаеш лаьца лекцеш, докладаш, беседа, хаттарийн жоп тийр сайреша яра, йоагIгIача тайнара стендаша витрининаши кийчъяра.

Советий депутаташа практически новкъосташ дуккагIа долда депутатий статуса хьакъехьара Законо ешш къьхьегамхой цар хьакъехьара хIинца социально-культурини гIулакхаша дегIа-доазлечъяра кхоачашдарца хьажарен» 1973 шера 8 мае РСФСР Министрий Совето балха социмо дIадекхараша хьежжа Советий балха боарам лакхбаран къьхьегамхой исполкомаша дIанза дарддоаца долда Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо, Министрий Совето, къьхьегамхой депутатий районни, городской, юртий, поселкай Советий исполнительни комитеташа.

Боахаме социально - культурни гIиргсан хьаллара, йIслаIгча пиггалкх заданеши тIаьнйна социалистически декхарашца кхоачашдар, хIинца гIулакхаш тIаьхьожжа ваанеши ломайна гIулакха царна практически новкъосташ дар а къьхьегамхой депутатий районни городской Советий исполкомий членаш а тIаьта шитта Советий исполкомий отделийн управленеши кургалхой а уьллга.

Советаша тIаьхьашка латта боахамеи социально - культурни гIиргсан хьаллара декхарашца кхоачашдан массазарча комиссей лоарх1ани хьинаре дIаэо айзара де дезар долда, тIагIерта вашIтIехьдоахкалда къестадеш долча дешаеш лаьца рекомендацеи мепорнтеши кийчъяра, вашIтIехьйоахча, Советий решенеш кхоачашъяра тIаьхьожам лоаттабеча цар хIара депутата ишшнатвеи хьинара дуккхагIа хулга.

Эргайбоахам тоайойла Советий сессеш кийчъяреи чакхъъяраш практически боьхьенаш шоай хIинашн ош-ишача хаьеи гулйойла уж, сесси хьажийта дешаш дуьшуьга хана депутатий хьинар айдолла Советий сессешен испокомаша хьажийта тIаьхьожжа лоаттабеча дешаеш лаьца юкъе ярадоахкара информационни бюллетеши, листовкаш, кхыйола материалаш.

Бахача тIаха юкъе хадданза пропаганда йолла статуса хьакъехьарча Закона, цу балха исполкома членаш, испокома отделий куллаконна хьажарен» кургалхой, юстице, «Знание» яхача общества болхной юкъе а оэаш.

Депутатий статуса хьакъехьара Законо программа дIадоьзийтара яра культура учреждение бу болх тоабола, уйла дуккагIа тIайохкий тIаьхьа Советий, депутатий, къьхьегамхой общественни самодеятельни органий балха дешаеш лаьца лекцеш, докладаш, беседа, хаттарийн жоп тийр сайреша яра, йоагIгIача тайнара стендаша витрининаши кийчъяра.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Г. СКЛОКИН.

г. Грозный,
1973 шера 28 август.

Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча суд харжарах бола

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета

Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совето суд харжаш юкъе а болаш Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча суд харжар.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча суда председатель —

Бурмистров Константин Дмитриевич.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча суда председателла хьалхара заместитель —

Газдиев Хьатой Махьмад.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча суда председателла заместитель —

Колодинный Василий Иванович.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча суда членаш:

Борщигов Шадит Шувпинович

Булатова Клавдия Борисовна

Вакалишев Геназ Усманович

Гордаков Мажита Бахьаудаш

Дьячкова Нелла Павловна

Замахшираев Хамзат Кудуевич

Израилов Заурбек Зинуддинович

Команова Александра Петровна

Накушин Алексей Васильевич

Пашков Карп Андреевич

Рязанцева Галина Григорьевна

Соснина Инна Николаевна

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча суда халкъа заседателаш:

ГОРОД ГРОЗНЕРА ЛЕНИНСКИЙ РАЙОН

Аспиева Хава Эльгиевна

Ахаев Али Нуридович

Баркинхоев Муса Магомедович

Басков Иван Сергеевич

Батаев Абдул Хамидович

Белецкая Екатерина Михайловна

Ваннушина Таисия Максимовна

Винда Галина Еремеевна

Виноградов Виктор Васильевич

Григоров Паисел Петрович

Гуженко Виктор Лабакстанович

Гулаев Владимир Федорович

Джабиров Ибрагим Хасмагомедович

Дмитриенко Виктор Иванович

Дутова Зинаида Ефимовна

Евдокимов Герман Александрович

Еналоева Хава Орциевна

Евтюхов Егор Никитович

Есиева Мубарик

Жильцова Раиса Васильевна

Жукова Любовь Владимировна

Зармиева Тзус Хасановна

Золотухина Лидия Трофимовна

Зурабова Зула Халидовна

Игошкина Клариса Ксенофонтьевна

Исраилова Лейла

Исрапилов Илья Минхалович

Киракина Лина Петровна

Ковалев Виктор Александрович

Ковальков Семен Семенович

Козаченко Вера Петровна

Коробов Ефим Васильевич

Косолапов Виктор Иванович

С О Ц А М

Кужель Анна Григорьевна

Кульков Владимир Алексеевич

Лебедева Анастасия Михайловна

Лебедев Анатолий Сергеевич

Максименко Клара Павловна

Манжиев Калимуда Байбулатович

Матыка Инал Максимович

Минаэова Роза Денисултановна

Матвеева Анна Михайловна

Мударов Бадруддий Саидович

Мучаев Сайдами Усманович

Перевезин Георгий Митрофанович

Петухова Валентина Иосифовна

Подзолко Валентин Петрович

Подогригора Андрей Михайлович

Попаденко Виктор Николаевич

Подройкина Вера Павловна

Потапова Валентина Дмитриевна

Резник Алексей Петрович

Рогожина Евдокия Ерофеевна

Рудченко Вера Ивановна

Сарнюк Петр Кириллович

Старцева Анна Спиридоновна

Сукиев Ваха Абдул-Вахабович

Тахтаров Султан Саламович

Улубиева Галина Адамовна

Умарова Мария Магомадовна

Усамов Алим-Хаджи Усамович

Фарафонова Валентина Петровна

Хажиев Сорадди Аминович

Чихарева Тамара Петровна

Шамсадова Аса Асхабовна

Шамсудинов Бадрудин Шамсудович

Шахмурзаев Иса Арбиевич

Шемякина Анна Федоровна

Эсамбаева Розита Маматовна

Юнасова Ирина Васильевна

ГОРОД ГРОЗНЕРА ЗАВОДСКОЙ РАЙОН

Александров Владимир Аирсович

Андросов Владимир Петрович

Асуса Хасан Махмудович

Байсултанов Абдула Шойхьевич

Батукаев Эмильхан Латаевич

Васаев Абусултан Усманович

Гадиев Султан Исултанович

Горбачева Елена Федоровна

Грачева Нора Михайловна

Добиева Людмила Хамидовна

Зинченко Владимир Александрович

Ибрагимов Якуб Шамилович

Касимцева Инесса Федоровна

Конева Лидия Васильевна

Костоева Фания Османовна

Куш Владимир Львович

Лосев Григорий Иванович

Малаев Тапа Абубакарович

Мешков Валентин Павлович

Мишаканин Борис Семенович

Новикова Ольга Григорьевна

Орлов Иван Леонтьевич

Пименов Виктор Иванович

Пичков Михаил Никитович

Пятухина Валентина Ивановна

Писков Василий Акимович

Полищук Земфира Ивановна

Пристинская Нина Сергеевна

Савенко Алексей Романович

Свиридов Владимир Иванович

Сизова Ная Николаевна

Суганов Аслан Сетевович

Сухоцкая Тата Григорьевна

Сырников Василий Ермеевич

Тангиева Зара Багаудиновна

Тимофеева Лидия Петровна

Тотрова Надежда Александровна

Умаев Шамсудин Умаевич

Фролова Раиса Федосеевна

Хасиев Салман Саидович

Хименко Антонина Петровна

Цыганкина Анна Васильевна

Черевиченко Николай Семенович

Чернобаев Анатолий Петрович

Чокаев Лема Хаджимуратович

Шамаи Алексей Михайлович

Шамрай Лидия Васильевна

Шушкина Елена Степановна

Энеэиев Казбек Мальсагович

Языкова Лидия Алексеевна

ГОРОД ГРОЗНЕРА ОКТЯБРЬСКИЙ РАЙОН

Ахонова Наталья Семеновна

Алексеюк Людмила Ефимовна

Алиева Эмилия Мударовна

Арнольдова Евгения Нуетбиновна

Бебенин Сергей Михайлович

Бегалгиреев-Руслан Абдулаевич

Букатина Антонина Никитична

Вадеэов Гарихан Мэкшарипович

Васканов Спартак Автандилович

Гаврилочкин Клавдия Николаевна

Гасаров Магомед Раисович

Гочаев Абубакар Магомедович

Григорьев Игорь Иванович

Гришина Антонина Васильевна

Думчиков Петр Кузьмич

Жукова Зинаида Григорьевна

Жукова Светлана Никифоровна

Замкина Любовь Федоровна

Зинченко Анна Владимировна

Иксарова Надежда Васильевна

Ирбагиев Яраги Даудович

Кайсынов Людмила Антоновна

Касумова Мализа

Ковальчук Вера Ивановна

Колесников Леонид Тимофеевич

Котиев Мурат Давидович

Котиков Берсиако Асламбекович

Кроенок Лидия Владимировна

Курнаева Мариэмма Идрисовна

Лечиев Исраил

Магомадов Валид Анарбекович

Михайлова Галина Федоровна

Мусаев Хасан Мусаевич

Панкова Таисия Ермолаевна

Пожидаев Михаил Алексеевич

Полунков Василий Павлович

Семенова Зинаида Сергеевна

Семенская Нина Михайловна

Сидора Владимир Григорьевич

Татаев Владимир Вахаевич

Толмачев Николай Николаевич

Томашевская Роза Абдуловна

Точиева Любовь Юсуповна

Хрипоненко Людмила Николаевна

Цогаев Владимир Михайлович

Шапина Галина Григорьевна

Шевчук Юрий Петрович

Шемелева Таисия Юнусовна

Шидаев Вакри Саидович

Шадалов Зайн-Аби Тимирсултанович

ГОРОД ГРОЗНЕРА СТАРОПРОМЫСЛОВСКИЙ РАЙОН

Айдаев Сайдрахман Сайдаевич

Арсанукаева Зара Даудовна

Балакиров Владимир Дмитриевич

Белова Раиса Алексеевна

Бинчуев Хусаин Ахметович

Буравлев Алексей Антонович

Гайворонский Тимофей Андреевич

Джанхотов Ибрагим Магомадович

Докаев Салман Хасанбиевич

Ковязина Алевтина Николаевна

Красноярова Елена Ивановна

Лабазанов Сайхан

Магомадов Хазир Исаевич

Межидов Султан Адиевич

Овчинников Григорий Лаврентьевич

Прохоров Вячеслав Михайлович

Ситникова Тамара Павловна

Солнышкина Жанна Павловна

Стебунова Дина Кондратьевна

Тимохановы Валентина Алексеевна

Тимурзиева Минина Абдуловна

Хрунова Зинаида Васильевна

АЧХОЙ-МАРТАНОВСКИЙ РАЙОН

Абдулхаджиев Алхазур Ахматович

Масаева Мая

ВЕДЕНСКИЙ РАЙОН

Гацаев Бок-Магомед Абдулвахидович

Загаев Шайхи Абдурахманович

Мусхажиева Яха Солмановна

ГРОЗНЕНСКИЙ РАЙОН

Даутгиреев Магомед

Джамалдинова Тумина

Еремкина Мария Семеновна

Закриалова Зина.

Зениев Зелим Мовлаевич

ГУДЕРМЕССКИЙ РАЙОН

Баудинов Алаудий Баудинович

Богуш Григорий Григорьевич

Гайтукаев Лечи Байсолтович

Жуковская Любовь Федоровна

Ильиных Антонина Ивановна

Савченко Любовь Григорьевна

Чатаев Василий Магомедович

МАЛГОБЕКСКИЙ РАЙОН

Батыжев Паша Исламович

Долгополова Мария Васильевна

Танкиева Мария Дзейтовна

Халудаев Магомед Умарович

НАДТЕРЕЧНИЙ РАЙОН

Солтаев Адам

Хусиева Марем

НАЗРАНОВСКИЙ РАЙОН

Галаева Лидия Абасовна

Костоев Вячеслав Хасанович

Палиева Мота Султановна

Тангиев Идрис Мэрзиевич

НАУРСКИЙ РАЙОН

Газалиев Маккуд Расаевич

Кораблина Надежда Николаевна

Магомадова Тамара Мушаевна

Хапарский Петр Власович

НОЖАЙ-ЮРТОВСКИЙ РАЙОН

Бегоева Белиса Бегоевна

Шапшов Шерип Шахидович

Эльмурзаев Бека Эльмурзаевич

СОВЕТСКИЙ РАЙОН

Бакаланд Лема Усманович

Гугаева Комета Сосламбековна

Исраилов Лечи Аланлович

СУНЖЕНСКИЙ РАЙОН

Бузуртанов Израил Умарович

Савельева Надежда Николаевна

Свиридов Виль Ефремович

Сулейманов Сулпан Сарулаевич

Хадуева Новдаш Абдул-Керимовна

УРУС-МАРТАНОВСКИЙ РАЙОН

Арсамакова Зулай Аднеевна

Ахтаханова Тумиша Саидовна

Гучигова Бина Ахмедовна

Исаев Саид-Аднан

Муцаев Абдул-Муслим Хамидович

Томаев Саид-Эмин Саид-Алиевич

ШАЛИНСКИЙ РАЙОН

Асканова Зинаида Антоновна

Ирисханов Исраил

Мусаев Шарпудин Курейевич

Хатаев Хамзат Долхадович

Хатуева Жимиг Джамалайловна

Юнусова Зазна Сайдахмедовна

ШЕЛКОВСКОЙ РАЙОН

Деревенко Тамара Архиповна

Керепанова Нуржанат Абдулмежидовна

Нишиев Шарпудин Шаттаевич

Новиков Виктор Георгиевич

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Г. СКЛОКИН.

г. Грозный,
1973 шера 28 август.

Социализма мехкашка

ТОЛУ ТІА ГІОЛЛА ДИЛЛА ТИЙ

Улан-Батор. (АПН корр.). Мехка ді1а-юха кхуьуьча муьха лоарх1амеГа дола дакъа д1ахьу МНР автотранспорт. Автотранспорт д1ахо де1ана наькъан дахкарца, гуо шин-ший оамай болча монгольски хиш тІа т1аьш дахкарца дувзадеина да.

Духха ха йоаш1ча дан дахьлар1ча 336 метр д1ахьа дола Центральни аймаке Толу тІа гІолла тиьла железобетони тІий. Из бокъка х1ьаьлкъбоахама лоарх1ап болаш да — б1арчаьа шера хан-наьна малхбузсехьарча аймакаш-ца бувзам хулийт цо.

Тіехьхарча шерашка монгольски тІаьш техкарий профессионалыни гонаьа тоъал лаккъенна1, Климатически хьалха хьала хина надолалаше а Толагіа тиьла керда тІий цхьан бетган ах бетган хьалха хьалха дьль дакъехар.

АДРИАТЕКЕРА ДЕНЗ БРАТИСЛАВЕ КХАЧАЛЦА

Будапешт. (АПН-Будапресс). ВСРП ЦК хьалхара секретара Янош Кадара духха ха йоаш1ан Югославе ьыч визитах лаьца йолча итогови коммюнике тІа шина оагІоно къьсстта белгалбаьккхар 1976 шера эксплуатаци д1ачулургйолча «Адрия» яха мехкадьтта провод хьалъара лоарх1ам.

Хьалхе баьча бартага хьежжа мехкадьтта провод д1айолалату мотиг Рнека яхача югославски города юхье хургьа. 250000 тоннага кхачалаца муьх б1аьна йиш йолаш кемаш сеца мехкадьтта хьайлау порт хургьа уьказа. Тайкерашкара мехкадьтта лаьрхх1а йолча резервуарашка пар дет1гарга, чурра Шийлак яхача городе кхоачашш болча трубопроводашка г1оргда. Цигача. Югославена лаьрхІа доала 21 миллион тоин мехкадьтта 10 а дегта, юхедиса 10 миллион тоин трубопроводашка г1оала дІаьхо венгерски Сазхалоомбаттъ яхача моттиг кхачалаца г1оргда. Указаз, Венгрена лаьрхІа доала 5 миллион тоин мехкадьтта резервуарашка чу а дегта, юхедиса 5 миллион тоин «Дружба—1» яхача мехкадьтта провод г1оала Чехословаке, Братиславе г1оргда. «Адрия» яхача мехкадьтта провод 900 метр лаьхе г1олла д1а а йиъьь, Драва яхача д1ах чакхьяла, Балотон яхача Іам юхерча ушаалашка г1олла тІехьаккха сзаргъа. Ший доазон тІа чакхйолаача мехкадьтта провода дакъа х1ара мехко ше оттаеза проект.

КЪАНАРЧА МЯСТА МАЙДАН ТІАРА МУЗЕЙ

Варшава. (АПН корр). Польски столица хозаг1ча йоаьоне — Къьанарча Мясте майдан тІа, з1амигача къьнарча цхьаьтта здание Варшава истори музей я. Иштта йолча музей тІеман шерашка гитлеровщина йохка а яь, цун коллекци х1алакхйр. Дукхача шерашка ч1оагІа къахьийра гулъьь я х1ана музее хьаьхьажжа йоьа экспонаташ. Искусственодаш-та ч1оагІа ноькъостаа дир польски музеишца. Варшава историца дувзаделина дола духха документаши наггахь мара хьа Іам йиъсуьа йолу х1аманан бахача наха тайлар музеина.

Х1ана музее хьаьхьажжа я «Варшава ворх1 б1аь шуьа яха массазара выставка. Цу выставко дика хьаьхьокх польски столицай деГ1ярча истори. Экспозице йохкха моттиг лоаш Варшава гитлеровцех мукъаьккхаро, из юхьаьлъаро, таханарча, кхоанарча де-по.

ЯЛАТАШ ЧУЭЦАР А ДІАДЕР А ПХЕНЬЯН. (АПН соб. корр.).

Корейски Халкъа Демократически Республика хкашка ка боача ялатий дика хьуькъан ехебаьб. Мехка кІан муьхи чуэцига йистеда-ла доал. Соахарчуьа х1ара гектара тІара юкъера лаьрхІача 20 процент духха1га кІа чуэца лаьрхІад лаьтта ехахроша. Ялатий дика хиннад Къьулбекъаран Къьнабаседерен Хьаьх, Къьулбекъара Пхенан, Канвон яхача провинцешка. Иштта Къьулбекъара Хьаьхе ихьан гектара Тіара юкъера лаьрхІача 40—60 центнер кІа чуэц.

КІан муьхи чуийца муьхъадьнача лаьтташ тІа шозлагІа юьхь йола культурашца д1аюь: хьаькІаш, бобовы яраш, батат (мерза коорток), тхьамца, шекара свекла. Уж культурашца хьалхагІа дІа ме юх хьуькъан дика1га дурца пар. Цудухьа шоай махулла ялат чехкагІа чуэца гІерт кооператораш. Нах ударни темпашца болх беш ба, хкаШка араьькхаЙ ерриг а юртбоахама техника.

Шозлагіа юьш йола культурашца д1айийна яьнай Пхеньяна гонахьарча кхашка а Къулбекъара Пхенан яхача провинце а. Къастта духха д1аюь Корее наха Іан кийчъеш йола салатни кабуч.

Ф. ЛЕСКОВ.

Къулбекъера Вьетнаме революционни Іаьдало муьхьаьхача районашка вахар боарамах д1адолалолийташ латт.

СУРТА ТІА:Довгха (Куангчи провинце) электростанцера ремонтникаш дини меттаотташ болаьх.

ВИА—ТАСС сурт.

Советски школаштта хьалхаша латта дехкар да кІоарга хьажкъаш кхетамх болаш ваЙ ххуьш йоагІа тІехьа кхеар.

Школана, долче хьехархочоа а, тІаьдилов кертера дехкар да бер сердалон д1оагІа бе а делла, нийсча наькъа тІа а дахькха Даьхенна д1адалар. Шийх тиймна а тиймша тІадилла из дехкар шекача дегаша кхоаханде дза хьехархочо.

Дешара плана тІа, наьна метта занятешта къьнаостаьча халах, духкагІа йола ха упражненешта йита еза хьехархочо. Хьана ала-ча, наьна метта урокаш тІа бе-рошша даим практически пайда йоаьа йола грамматически бокъонаш цу нзьк1ьаьна дикагІа кхетаю.

Ч1оагІа терхам тІабахийта лелибе сеца юхьаьна дешархочо тамикапарен нийса яздарцарен болх. Махулла уйла тІаяхийта кийчъалца веза цу урокашка хьехархо. Эпиан йоьа гойтара пособеи ІаьлашЬ еза урока, бен болх болх дешархошта сакъердан хургбелаш а уж кхетаробелаш а бе бе-за.

Тайп-тайпарча методех бе йиш йолаш да грамматика хьехарен, нийса яздарен, къамаьл шьардарен болх.

Іомадьаьр кердаздаккхара хьехархочун йиш я цІагІа бе дуча болха хьалха Іомаьлча материалах дар тІатоха. Цу гІулаккхо торо хулийтаршца къьнара материал кердаккхка. Хьалха Іомаьлар кердаздаккха доро я дІабаларча е йоазонпарча упражненешца, классера хаттараш дарца а, комментированнаи йоазоша Іомаьлча орфограммех болх бистарца а.

Иштта тайп-тайпарча методашца хила йиш я керда материал хьехнара а. Масала, хьехархочо кулгаалу лоаьа тІа е плаката тІа яьлъ текст дешархошка зе а зуйташ. Хьаьта цу урокагІа керда хьехаьндар дешархошка тІаьккоаста а дайташ, хьаьхьостадиумашта кхетам болаш да ваьш.

Урока темах юхьаьнца хоам а бийр, Іомадечунна дешархоч терк-ам тІабохийташ а хул хьехархочо, керда материал хьежача хаьа.

Ч1оагІа боккхача лоарх1ама да урока тІа Іомадьар ч1оагІдар а, цунах дешархоч миша кхийтаб хьажар а. Цу балха а и шиний методаш: предложней хьоастам (разбор) бар, Іомаьъ орфограммаш хьаьхьестайтар; дешарх-хошта шоашка дагалуьцийташ цунах дола дешан а предложеш а комментированнаи йоазон юкъера хьаьхьостайтар, н.кх. д1. Іомадьаьр ч1оагІдара болх йистебаьча, бокъонаш ешийта сеца дешархошка, цу боьхонех уж динка д1ахьета а беш.

Минта кийчвала веза хьехархо грамматика урока?

Эгтара хьаьха да деза цунна ше хьегаргІар буга. Цу темага хьежжа кийчъу из бераш дикагІа кхетаргдола наькъаш (методаш) лаха. Хьаьлхх а кийчъе еза эшаш йола таблишаш а, сурташ а, кхоанарча болх хьехархо. Нагахь сайна из йоаьа ледара битача, хІаьзарча бераша шоаш лебеча метташа ца леладу дешан метташа д1адала тарау. ГІлагІлаЙ метташа доаьш доаьа, дешаш метташа хоам йоаьа, жопий культурага, деш дола къамаьл логически а бувзам болаш а хиларга.

Тайп-тайпарча справочник пособеех пайда ина Іомадеи деза хьехархочо бераш (словарех, таблицаш и. кх. д1.). Эгтара Чоагіагіа тар пайда ина безаш йола посо-бия — школан орфографически словарь. Дешар Іомадара бола Іорхоо болх беза хана словарех пайда эпийта беза дешархошка. Иштта Іомабе беза дешархой шоаш деча йоазон баллаш тІера Іадаташ лоха а, уж ишбеа е.

Наьна метта занятеш тІа ше керда материал д1ахьеьаш хьехархочо ларделаркІа деза хьалха Іомадьаь, дешархошта хоаш лар. Берашца деьар-ядар Іомадеш йолча хана къьастта лаххбе беза цар къамаьл шьардара болх. Из кхоачашкургда, нагахь сайна из хоьхьаца деиз хаттарша баьхьаьа жопаш тела, шоаш дийдаечу чуложаьш хьабуьаш, ший захарах, шийна дайначох, хелаьчох хьадуьаш а боазонна хьалха а уж Іомадойл.

А. ЦИЦКИЕВА,
къамаЙ школа Іилма-гохкама института, Нохч — ГІалгІай филиала болхло.

Советски медицина толамаш

ВАХАРА МОРЗО ЮХАМЕТТАОТТАЮ

Цхьа парке сона б1аргагайра массеех йоЙ. Цаьех па1 ч1оагІа астагІа яр. Цунца а цу сонгІа хоза юьх ПайГІаюе хиларца а белгалйолаьр из могаш а дог г1оздаьиша з бІаЧа найсархоЧта юхье. Цун дега хчла Іаьап совдоахкхаш цунга хьожжаш хулар юхеГІолла тІехболаьраш. Цу боЙаца къамаьл де а цунга тслха ворув найсьеп лаьап бола ког б1аьхбеи тхоаЙ клинике йола ала а лайра сона. Хіаьта по деина жоп хоадам болаш дадар.

Цхьа шун ах шун даьиначул тІехьаГІа п1ьахха юха а б1аргайяйза сона Наья. Санаторе ортопедически отделене п1ашаГІхьийтар тхо. Ухьхза дагтахь къамаьл де п1ашТІехьаДьлар тха; по сона хьачІнар Йийиг йолча хана хан воруна п1ашаГІхЬеттача хьайкоо хиЦа дуккача шерашка шийна дабба даьлга а, из хеттача тайпага чаьх ца доалаш юххора цхьа ког шолшГІчоа 12 сентябрь доазчаГІа хулаш дІахадар а. Операци яйта ч1оагІа хьераз из, хІаьта а тхо п1ашаГІкъастача хана.. «Уйла ерриг аз» аьлар ко. Хетаргахь из шийга Йийачох хуийттаьр из.

Духха ха йоаЦан клинике кьахат дера, бокххача дегаГІоьденца яьбаь бар цу тІара Іхара мчГІ. «Сай вахаре эгтара хьалха,— яьлора Наьае лораика, — сайна модни туфлеи хоржаш яр со: когчолаьх хиннмата сона хІаиз диндеинад. Дика дезал в1ашТІехьбаьнна6 са, хІаьта массеех бутт хьалха массане праза кІаьк а хиннав тха». Дїаха шийна вахара морзо юхаметтаотташ тхоа — лорашта дет тІара барКал оалаш дар кьахат.

Хіаиз операци чоалхане а хала а хиларга хьожаргда вай. Операци ева стола тІа воро-тІекх шиъ а яькхе пар юхьтеГ пюрах чакхбоах лаьхьхІа йола аппарат ч1оагІъеш йола цергап (спишап). 8—12-ча дийнах Дїадолалу ког бІаьхбега — дарбо деш жолча лоро цІезига хьовзаю аппарата г1оарап тІара гайкап: гайка цхьа го баьккхача мчлимметр б1аьхлу ког. Хіараиена ш1-ший бо гайка йиъна йийиг йолча хана хан воруна в1ашТІехтатача хьайкоо дог дийнах» - бус цаЙи ахи миллиметр б1аьхбе йиш я, хІиттача тайпага чаьх ца доалаш юххора цхьа ког шолшГІчоа 12 сентябрь доазчаГІа хулаш дІахадар а. Операци яйта ч1оагІа хьераз из, хІаьта а тхо в1ашаГІкъастача хана... «Уйла ерриг аз» аьлар ко. Хетаргахь из шийга Йийачох хуийттаьр из.

Духха ха йоаЦан клинике кьахат дера, бокххача дегаГІоьденца яьбаь бар цу тІара Іхара мчГІ. «Сай вахаре эгтара хьалха,— яьлора Наьае лораика, — сайна

Эгтара тІеъьа а аппарат хьаьякхай. «Фч хиннад дарбах?» — хьежжар лоп унахочоа. Цунах а хІама хилла. Шин бетта — шин бетган бетган Іасашца лела веза цун. Аххя пул тІехьаГІа операци яь ког кІезига-кІезига, лорабеш Іоаьоза бокъо ду лоро.

Иштта дарба деш тха в1ашТІехьаЬолоа ворув 20 сантиметр го 4—18 сантиметри б1аьхбе.

Сона хьалдакка ва 19 шу дайна Михаил О. Дїа шу хьалха Іомалуш волча хана гимнастически снаряда тІара Іовежа ворув кагІенна пун. Цудухьа лазаш бола кор кІезигагІа дегІабелаб. ХІана ю 5 сантиметр лоаьагІа бе Іохкхал. Духьхьаь дІаваха халла хилча, бухь я гоамбала белча спортах-м яІалла уйла е сваш а дацар. Охта операци йир Михаила. Цуа тІехьаГІа по юха спорт а хьаийар, велосипеданца лела а ваьлар. ХІаиз спорта мастераала кандидат ва яз. спорта мастераала кандидат ва яз.

Цу тайпара масалаш дукха дагІ Дега халахет вай йоккхача Дахьеи цхьаЬолча моттигашка хІаиз лорий цу тайпара эйи дІаделкха йиш йолга на хоши, астагІа нах лелаш хилча. Е ше кхераш, операци яйта денал Іоашаш вахара морзонах хъегаш лел ун уж!

Н. СОБОЛЕВ,
медицински Іилмай кандидат. Санитарни инспекцешца центральни Іилма - тохкама институт.

НАЬХА ЗАКАЗАШ КХОАЧАШДУ

Бахача нахьа хьашташ дизза кхоачаш а деш къьастта дика кхъьсгаи ба уьхх шера Гроозненски «Индпонин» фабрика хІамаш тегараш, барзкъаш доахараш. Цудухьа денгара денга дикагІа хул цар доаха кхьаьегама толамаш. Продукцеша реализаши яра бархІ тегараш хІамаш а, ю, хІаиалехьа тежкхочачаьхьий цар уьх бетта хьалхарча шин денада задани. Иштта дика кхъьсгаи ба Гайсултанов Кефирас кулгалдеча Йоккхача Аташ1ара ателе хІъеш тегараш Прожироа Алексаидр Архипович керте латтача Первомайски ателе хьалхенъи.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

ШИННИКАША ВІАШИ ЛЕЛАДУ ГІУЛАКХ

Ший тъъаь цхьъ шу дизар белгалдаьккхача Воронежски машинай чархаш сна завода продукци ваЙ мехка автомобильнин трактарнин заводашка дика йовзаш я. Цун совгІа цун продукци СЭВ-а кулгалдача мехкашка — Болгаре, Венгре, Чехословаке, Польше, ГДР-е, Азеи Кхулбехьен Америка мехкашкеи йола.

Социалистически яхь хьалха датт Ульянова Александра Андреевна керте латтача № 20 йолча ордей этежье коллективи Матнеев Махьмада кулгалдеча шоллагІча молдаГ этежье хІамашГ тегараш. Бархі бетта план хаиал дуккха хьалха хьоачаш а яь, хІаиалехьа тежкхочачаьхьий цар ух бетта хьалхарча шин денада задани. Иштта дика къьсгаи ба Гайсултанов Кефирас кулгалдеча Йоккхача Аташ1ара ателе хІъеш тегараш Прожироа Алексаидр Архипович керте латтача Первомайски ателе хьалхенъи.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

350 эзар квадратни километр — иштта а Камчатка яхача ахгІайрен майда. Дукхха хьалха ну гальчача мехка1 ихьан юртара кхьча юрта кхача хьунашка долхача хиш тІа г1олла к1ира ниъ бе безар. Хіаьта хіаиъ саьш Іеладеларш, чхъьрахьий, геологаш, Юстарча Къьабаседа г1иилонхой фецарча транспортага баьнинб. Цига лелаш я хІанзара машинаш «ЯК-40», «МИ-8». Самолеташ, вертолеташ нах д1а-юха кхийла Іан. Почта, оборудовани, керда баьаддаэараш Іалххоачий Аэрофлота легчикана Камчатке бахарашта.

СУРТА ТІА: къьлбаседерча гуьдре.

Ю. МУРАВИНА сурт.

ТАСС фотохроника.

Редактора заместитель М. М. ХАМХОЕВ.

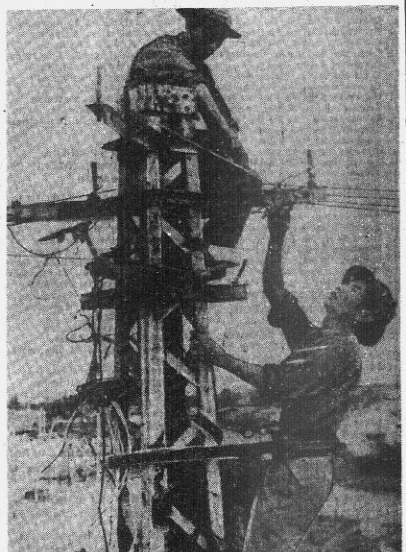

Чили: демократи хІалакъераш

Дунен тІа чакхдьлъар Чилерча тІема митехах з цу латинпамерикански мехкара Іаьлла тІема кунт дІалаларах доала хоамаш.

Хоам бу республика президент Сальвадор Альеиде верах а.

Митехчикаша приказ денвад Чиле врахьарча дуненпер деррига а радио-телеграфни телефонни бувзам дІакъовла, аьна. Цудухьа митехах бокъонца дар хІаиз а хови дац.

Къьаьта хови дар фуд аьчча; Чилерча реакце шиЙ гІожача нисаца дІаньккхаЙ чилийски хІалхьа дукхагІчар лоІамагІа демократически наьхьаца хержа хиина законни правительство.

Реакце ихетадир хІалхьа цхьоаГІон блокал «демократически наьхьапа» ше котйоалаугрІойшиГа. Цудухьа цу латинпамерикански мехка хьалхагІа ца диина тайпа чилийски «гориллаш» яха реакце къьастта йоаьа ударни отрядаш юкъе а йоалаьа миагІа боХайр мехка йоаьаш хиина строй. Чиле президент Сальвадор Альенде вийнав. Вийнав Чиле халкъа дуккхача адамашта вовзаш я' везаш а, дунен деррига мехкий халкъаша лоарх1аш а хиина саг. Хіаиз а массанена дагадоагІаш да ООН-а трибуна тІара Чилерча кхича мехкий монополей оакхарий е тийпача балхий а гІулакхаш гучудоахаш цо дах къамаьл. Массеех ди мара дац Алжирера кхиЧарех дІа па кхийтача 80 мехка форума доакъашхина из хьалхьаьа а душа уйла па1 йоаьаш хилар а хьаьыйна.

Хьатучох из кхьаз вийнав. Реакце шиЙ чІир дийхай Патрис Лумумбаца, Эдуардо Мондланеца, Амилкар Кабралаца, кхычарца а саина. Реакце боабаЬрий мартиролога тІа яхай цхьаьхьа а гІорваьнача кхьосахиочун цІи.

(ТАСС).

ТХА АДРЕС: 364051 г. Грозный, Ленина улица 11 (3-гІа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехктохкама секретара—3-34-38; партийни захареи культурани отделий — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отделен бухгалтерен — 2-60-71.

НАШ АДРЕС: 364051 г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-12-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-60-71.

СФ00678. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Революце проспект 7/84. Типография изз-ва «Грозненский рабочий», проспект Революция 7/84. Заказ № 7858.

ГОРОДАШКА А ЮРТАШКА А БОЛХ БЕ «ГРОЗЭНЕРГО» СИСТЕМЕ БАЛХА ДІАЭЦ

«ГРОЗЭНЕРГО» Малхбузен электрически сете БАЛХА ДІАИЯБУ:

УРУС-МАРТАНА ЯХАЧА ЮРТАРЧА УРУС-МАРТАНОВСКИ РЭС-е:

1. Еррига разрядгІа бола электромонтераш;
2. Газоэлектросварщикаш;
3. Слесараш-сантехникаш;
4. Шофераш.

АЧХОЙ-МАРТАНЕРЧА ЭЛЕКТРИЧЕСКИ СЕТЕЙ УЧАСТКЕ:

1. Еррига разрядгІа бола электромонтераш;
2. Электромонтераш хила Іомалуургбаьан.

г. НАЗРАНЕ КЕРДА ВІАШАГІЬЕХНАЧА ЭЛЕКТРИЧЕСКИ СЕТЕШКА:

1. Еррига разрядгІа бола электромонтераш;
2. Электромонтераш хила Іомалуургбаьан.

г. МАЛГОБЕКЕ КЕРДА ВІАШАГІЬЕХНАЧА ЭЛЕКТРИЧЕСКИ СЕТЕШКА:

1. Еррига разрядгІа бола электромонтераш;
2. Электромонтераш хила Іомалуургбаьан.

ПХЬИЛЕКЪОНГИЙН - ЮРТАРЧА ЭЛЕКТРОПОДСТАНЦЕ:

1. Инженераш е техникаш бола электрикаш;
2. Дежурни электромонтераш;
3. Еррига разрядгІа бола электросапараш;
4. Шофераш.

г. ГРОЗНЕРЧА МАЛХБУЗЕН ЭЛЕКТРИЧЕСКИ СЕТЕЙ БАЗЕ:

1. Еррига специальностгІа бола электромонтераш;
2. Газоэлектросварщикаш;
3. Бувзама лиинетта Іунал дергдола монтераш;
4. Штукатурашг - малярашг;
5. Плотницаш е - столяраш;
6. Машинистка;
7. Уборщицаш;
8. Инженераш е техникаш бола электрикаш;
9. Пишашоьгьра инженераш е техникаш.

ПХЬИЛЕКЪОНГИЙН-ЮРТЕЙ УРУС-МАРТАНЕЙ БАЛХА ЭТТАРАШТА КВАРТИРАШ ЛУ.

Балха оттарах шоай хз безам бар хатта дувла уьк адресагІа: 364912: г. Грозный-12, Старопромысловски шоссе, 6, номераш 8, 6а, 26, 29а, 11а йолча автобусашца «Автобаза» яхача уж сецача моттиге яхаччалца.

«Грозненгро» Малхбузен электрически сетеш.

ТЕЛЕВИДЕНИ

13 сентябрь
I программа

9.30 — Передачай программа. 9.35 — Кердадараш. 9.45 — Цирка дІей. Телевизионни фильм. 10.35 — Боебола телеэтюд «Инженер Прончатов» яха телевизионни художественни фильм 2-гІа серя. 11.40 — «Бригадир Симон Лунгуа». Телевизионни очерк. 12.40 — Передачай программа. 15.45 — «Экран» яхача тюфекеи объединенне телевизионни документальни фильмай программа. 16.20 — «Географически хьайденаш» хьаьгІарча истори тІарча Географ Іомадара передача. 16.45 — «Эрсий мотт дебаро». 17.30 — Боебола телевидени. Дешархошта. «КьонабаЙ хьанара». 18.00 — Кердадараш. 18.10 — «Нохч - ГІалгІайбу чоаьа». Информационни программа (эрсий, нохчий меттаза). 18.30 — Кинокурьяз. 19.40 — Цуьнан тара баььнина - цхьаьна Іадаташ, Нохч - ГІалгІай АССР-н хотнце министра Албастова Къьаьла (нохчий меттаза). 18.50 — «Социалэмна дуне». 19.20 — М. Горький «Тетьлобрашка». М. Горькн цІендетна СССР-н Москвин художественни Академически театр оттаяь фильм-спектакль. 21.00 — «Хи». Информационни программа. 21.30 — «Теледрабтина» яхача Ахьмадов спектакл дІахьо хьаьхьохар. 22.40 — Боебола телевидени. «Хозяйственни конкурс» яхача А. Долухановна оперетта тІара доакхоош. 23.05 — Кердадараш. передовой программа.

II программа

19.10 — Хоамашна, реклама. 19.15 — Кинокурьяз. 19.25 — «Пионер». 20.05 — Шоашна, Іаьчча берашг 20.15 —Документальни кинофільма киноаьа.

РАДИО

13 сентябрь

6.30 — «Юртарч вахар» (ГІалгІай меттаза). 6.45 — Хоамашна, хаоттамаш. 7.30 — Республикански газетай обзор. 8.25 — Нохч-ГІалгІай халкъа эшараи (ГІалгІай меттаза). 16.00 — «Кьона техьеп» (нохчий меттаза). 16.15 — «Ленина баьча тайпара кадраша

бохк, барз яха беседа (нохчий меттаза). 16.30 — «Болхлой вахар» яха радиожурнала (ГІалгІай меттаза). 16.50 — Пионерски-техничен программаш (эрсий меттаза). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, ГІалгІай меттаза). 18.00 — «Кхалкх, шоашна, яха радиожурнал (нохчий меттаза).

ХАОТТАМ

Тахан республике ГІоллен Грозненн хуьнаьлур мохкан а йолаш, делкъьелгІа кхачалехьа къьудбекъеи районашка, ГІуйранан Грозне ікІенг-дукха дог1а а делхаш, малхбузехьара секунде 5—10 метр ч1оагІа муь х ъьекхаш, да хиллеи фегара температура республике

йолаш; 16—20, Грозне 17—19 градус ГІоьхал йолаш хиллеи тарлу. Кхоанен доммен юкъ-юкъе «кха а ехаш» хьаьгІарча а, ма-гІаша лаьрхІа йолча делхарига, малхбузехьара секунде 5—10 метр ч1оагІа муь х ъьекхаш.

Метеостанци.

Газет продуца шиннаеи, орен, шоаттен домношна.